

başköşe

YIL: 2 SAYI: 13
KİTAP VE KÜLTÜR DERGİSİ

Çağı kurtarmanın bir eylemidir
Çağ dışı görölen ilgimiz bizim

dosya soruőtırmaları:

ethem erdoğan, bilal can, hıdır yıldırım,
mehmet ali anatoprak, ahmet meşe

çizer mali coşkun
ile mülakat

s. 19

kaptan emrah
dağ ile mülakat

s. 17

“başköşe” ikinci yaşına girdi. Yayın dünyamızda çoğu dergiye nasip olmayan uzun solugun birinci yılı tamamlandı ve ikinci yılın nefesi alındı. İki nefes arasında yüreğimize tertemiz hava doldu. Bu, birçok eksikliğe rağmen, büyük bir başarıdır. Bu başarının gerçek sahibi de sadece ve sadece Şehit Selim Cansız Anadolu İmam Hatip Lisesinin öğrencileridir. Eğer sizinle yola çıkmasaydık yol bitmezdi. Hepinize ayrı ayrı teşekkür etmek gerekiyor.

İlk sayımızın kapağına rahmetli M. Akif İnan’ı konuk etmiştik. Huzurlara onunla çıkmıştık. İkinci yılımızın ilk sayısına yine M. Akif İnan’la çıkıyoruz ama bu sefer ciddi bir dosya hazırlayarak. Öncelikle bu dosyada emeği geçen bütün öğrencilerimizi tebrik ediyoruz. Çünkü onlar okudu, soruşturdu ve yazdı. Soruşturmalarımıza samimi cevaplar verip bize destek olan kıymetli hocalarımıza, büyüklerimize de teşekkür ediyoruz.

Haricinde Kütahyaspor’un kaptanı Emrah Dağ, bu sayımıza konuk oldu ve okulumuzun mezunu çizer Mali Coşkun ilk mülakatını dergimizle yaptı, hassaten teşekkür... Okuyana, okutana, okumayı bilene bin selam! Yeni sayıda, yeni yıllarda halleşmek üzere...

editör

İçindekiler

mehmet akif inan’ın “hicret”i / recep ayık	3
tenha sözler ve hicret / yiğit hikmet bircan	6
“m. akif inan, islamî hassasiyetini kimliği haline getirmiştir/ ethem erdoğan	7
“m. akif inan, geleceği kurarken geçmişi unutmama tavsiyesi sunar.” / bilal can	7
“m. akif inan’ın müslüman bir aydın olarak ortaya koyduğu eserler, medeniyet sancısı çeken her yaşta insanımıza hitap etmektedir.” / hıdır yıldırım	8
mehmet akif inan / emir mansur öztürk, hasan hüseyin fidan.	10
“onlar söyleyip geçenlerden olmadılar. onlar sözlerinin peşinden gidenlerden oldular.” / mehmet ali anatoprak .11	
“onun duruşu, idealleri, mücadelesi, heyecanı, bizim için tam bir örnektir.” / ahmet meşe.	12
mirası kuşanmak / semih kaylı	13
edebiyat ve medeniyet üzerine/ erberk ünverdi	14
İslam dünyası ve orta doğu/ furkan inak	15
akif inan üzerine / furkan cihat anatoprak.	16
sahip çıkamadığımız adetler / yusuf sezgin	16
“emrah dağ; güvendir, arkadaşdır, sırdaştır / ömer tuğra bayram, berat utkan yüksel, alperen erol.	17
“okumak ve yazmak bir ikili değildir; okuma yazma ve gizleme bir üçlüdür.” / hazırlayan: tahsin şentürk	19
çizgi / mehmet ali coşkun	21
tarih, Kur’an-ı Kerim’in ışığıyla yazılmadan anlaşılmaz./eray alkan	22
mehmet akif inan’dan ahmet meşe’ye	23

başköşe

kitap ve kültür dergisi

Yıl: 2 Sayı: 13

Şehit Selim Cansız
AİHL adına sahibi:
Ozan Tekin

Editör:
Recep Ayık

Yayın Kurulu:

Ömer Tuğra Bayram
Yiğit Hikmet Bircan
Erberk Ünverdi
Furkan Cihat Anatoprak
Berat Utkan Yüksel
Semih Kaylı
Emir Mansur Öztürk
Hasan Hüseyin Fidan

İletişim:
Zafertepe Mah. İmam Gazali
Cad. Blok nu: 10.
Merkez / Kütahya

E - Posta:
baskosedergisi@gmail

Baskı - Cilt:
Üç Mart Baskı Merkezi
Merkez / Kütahya

1. Baskı Adedi: 100

Baskı Tarihi: 04.01.23

Bu dergi, Şehit Selim Cansız AİHL Kütüphanecilik Kulübü ile Yayın ve İletişim Kulübü himayesinde hazırlanıp her ayın ilk haftasında yayımlanır.

Yayınlanan yazılardan yazarların kendisi sorumludur. Gönderilen yazılar yayımlansın veya yayımlanmasın, iade edilmez.

[Bu dergi, T.C. MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, Eğitim ve Öğretim başlıklı 2. kısımın; Rehberlik, Sosyal Etkinlikler, Okul ve Çevre İlişkileri başlıklı 4. bölümünün 18. maddesi çerçevesinde yayımlanmaktadır.]

Ocak
2023

Cemaziyelahir-
Receb
1443

mehmet akif inan'ın "hicret"i* recep ayık

Selamünaleyküm! Hepiniz hoş geldiniz. Cenabı Allah toplantılarımızı hayırlara vesile kılsın.

Maksadımız tepeden inme bir şeyler öğretmek değil onu baştan söyleyeyim. Esas maksadımız bir şeyleri paylaşabilmek ve o paylaştığımız şeylerin kıymetli şeyler olması. Muhabbet etmek insana çok şey öğretir. Özellikle şu pandemi zamanında insan insana muhabbeti bayağı unuttuk. Açılma başladığında da sanıyorum el sıkıştığımız ilk adamla yaptığımız bu hareketi garipsemişsinizdir çünkü birbirimizden o kadar ayrı kaldık ki ilk misafirimiz evimize geldiğinde de merhabamızı, musafahamızı yaptığımızda da biraz garipsedik vaziyeti. İnşallah bu muhabbetler eski ortamımıza dönmemize vesile olur, ondan sonrasında yeni zamanımıza nasipse güzel verimler sunarız. Hepinize tekrardan teşekkür ediyorum katılımlarınızdan dolayı.

Şimdi, arkadaşlar şurada kitaplarını sergilediğim bir kıymetli insan var. Kıymetli bir insanı ne kadar paylaşırsak biz de o kadar kıymetleniriz. O yüzden her haftaya böyle bir kıymetli insanı konuk ediyoruz. Bugün bizim

aramızda, Allah rahmet eylesin, Mehmet Akif İnan var. Bugün ondan konuşacağız. Tabii onun merkezinde, onun dünyasından, bizim hayatımızdan, ikisinin kesiştiği yerlerden bir bahis açacağız. Merkezimizde kitap var. Her zaman kitap oldu, her zaman da kitap olacak. "Kitap"tan yola çıkarak kitabı yaşanır kılmaya çalışacağız. Kitap bizim için sadece iki kapak arasında sıkışmış kağıt tomarları değil, olamaz da. Biz bunu yaşanır kılsak eğer bizim için bir anlamı olur.

Allah rahmet eylesin, Akif İnan'ı bundan 22 sene önce kaybettik. 6 Ocak 2000 yılında vefat etti bir Ramazan günü. 7 Ocak 2000'de, Urfa'da defnedildi. M. Akif İnan nasıl bir adamdı, özellikle M. Akif İnan'ın Hicret'i nasıl bir eserd, kısmen bundan bahsedeceğiz.

Öncelikle, şunu ifade edelim, Türk edebiyatında ne oluyorsa aşağı yukarı Türk siyasetinde de o olur ve Türk siyasetinde de ne oluyorsa aşağı yukarı toplum hayatında da bunlar gerçekleşir. M. Akif İnan'ın şiirini izlediğimizde son 50-60 yılın hem siyasi hem toplumsal hayatını görürüz. Özellikle bi-

zim edebiyatımızda şiir böyledir çünkü bizim gerçekten bir edebî ürünümüz varsa dünya çapında yarışacak, o da muhakkak şiirdir. Romanımız daha hâlâ emekleme döneminden yükselme dönemine yeni yeni geçiyor, birçok tartışma içerisinde. Diğer edebî ürünlerimiz de çoğu aynı şekilde fakat şiirimiz tabiri caizse İslamiyet öncesi dönemden bugüne hep zirvede oldu ve dünyadaki şiirin zirvelerinden bir tanesi olarak da var olan konumunu hiç kaybetmedi. Böyle bir zirveye ulaşmak tabii ki çetin emeklerle mümkün.

Akif İnan rahmetli, 1940 yılında Temmuz ayında Urfa'da doğdu. Urfa'da memur bir babanın ve ev hanımı bir annenin oğlu olarak ilkokul, ortaokul dönemlerini geçirdi. Tabii Urfa denince aklımıza sıra geceleri geliyordur sanıyorum. Bu sıra geceleri kültürü arkadaşlar, televizyonlarda gördüğümüz gibi bir şey değil öncelikle onu söyleyelim. Biz televizyonlarda sadece işte çiğ köfte yiyen, saz çalan, bir yandan da bağırpıp çağırın adamlar görüyoruz, bu değil. Bunların son temsilcilerinden Kazancı Bedih vardı, Allah rahmet eylesin. Kazancı Bedih, bu gelene-

ği ya-
şatan son kıymetli insanlardandı ve Kazancı Bedih; Bâki'den, Fuzuli'den gazeller, kasideler okuyordu. Bu çok önemli bir kültür aktarımıdır. Yani beş yüz yıl önce yazılan şiiri 1990'lı 2000'li yıllarda okuyorsunuz, o yıllarda yaşayan insanı 500 yıl önceki kültürle bir araya getiriyorsunuz. Böyle bir kültür aktarımı var birçok şehrimizde, Kütahya'da da bunlar varmıştır muhakkak. Gene bu sıra gecelerinde bir kültür aktarımı yaşanıyor ve bu kültür aktarımı neticesinde bir şiir atmosferi oluşuyor. M. Akif İnan da ilk defa bu şiir atmosferinden etkilenmiş. İlk başta Divan edebiyatını tanımış, Divan şairlerini tanımış, hani şu birçoğumuzun anlamadığı şairler var ya M. Akif İnan onlara "aşık" olarak liseye kadar gelmiş. Lisede bir hocasıyla yaşadığı tartışma, kavga sonucunda Maraş Lisesi'ne sürgün gidiyor. Maraş Lisesi'nde çok kıymetli birtakım edebiyatçılarımızla tanışmak nasip oluyor.

Maraş Lisesi'ndeki edebiyatçılar, edebiyatımızda "Yedi Güzel Adam" diye bilinen adamlar. Bu adamların birçok konuda eserleri var ama şunu bir kere takdir etmemiz lazım ki bu adamlar öncelikle arkadaşlar. Dostluklarını ölene kadar devam ettirmiş adamlar. Şimdi şöyle bir laf vardır bizde, derler ki: "Ortakla iş yapma, ortakla iş yapmak zordur." veya "Aileden birisini ortak tutma" derler çünkü: "Ya ortağın seni kazıklar ya sen ortağın kazıkların" derler. Böyle problemlerle bir inanış vardır. Bu yedi tane adam ömürlerinin sonuna kadar bir dostluk yaşatabilmişler. Aslında bakıldığında, bence Türk edebiyatına bıraktıkları en kıymetli eser budur. Yedi tane edebiyatçının belli zamanlarda bir araya gelip, birbirini eleştirmeden, birbirinin eksikliğini gediğini araştırmadan bir ortam kurabilmesidir. Ve bunu kurmayı başarmışlardır bu adamlar. Eserlerini kaliteleri açısından herkes kendince tartışabilir ama dostluklarını, başka bir örnek olsa da tartışsak... Başka bir örneğimiz yok. M. Akif İnan bu gruba dâhil olur. İlk başta, M. Akif İnan, Maraş Lisesindeki arkadaşlarının modern şiire karşı olan sevgilerini anlayamaz çünkü kendisi Divan şairidir. Aruz ölçüsüyle ka-

sideler, gazeller yazar, neden sonra bu dostluk geliştikçe modern şiirin ne olduğunu da öğrenir ve üniversite okumak için Ankara'ya gider. Ankara'da üniversiteye kaydolar, edebiyat bölümüne. Bugünkü Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin edebiyat bölümüne kaydolar fakat uzun bir öğrencilik yapar, yaklaşık 13 yıl olması lazım. Öğrenciliği 13 yıl sürer. Yani otuzlu yaşlarında mezun oluyor o da neden? İş hayatına çok erken girer, 16 yaşındayken vekil öğretmenlik yapmaya başlar ki eskiden biliyorsunuz lise mezunlarını ilkokul öğretmenleri olarak görevlendiriyorlardı, böyle bir ihtiyaç vardı. 16-17 yaşında öğretmenlik yapmaya başlıyor ve Ankara'ya gelince de o dönemin Türk Ocağı'nda kütüphane müdürü, idari müdür gibi çeşitli işler yapar. Hilal dergisi diye bir dergi yayınlanmaktadır ki matbuatımızın, matbaa-basın-yayın dönemlerinin en civcivli olduğu dönemlerdir 1950'den 90'a kadar olduğu dönem. Gerçekten çok ciddi bir basın yayın dünyası vardır Türkiye'de, çok ciddi yayınlar yayınlanmaktadır. Bu, tabii dönemin siyasi koşullarını da düşünmemizi gerektiriyor. 1950 ile beraber çok partili döneme geçiyoruz, ortamda bir özgürlük havası var, 60'da darbe oluyor onun baskısı var sonra yeniden bu işler yaygın hale gelir. Bu dostluklar çerçevesinde M. Akif İnan ve arkadaşları Edebiyat dergisini çıkarır Nuri Pakdil'in öncülüğünde. Edebiyat dergisi, bizdeki büyük dergi damarına eklenmiş olur. Bizde şöyle bir dergi damarı vardır: Sırat-ı Müstakim ve Sebülürreşad'dan Mehmet Akif'le başlayan İslamcı bir dergi damarı. Bu dergi damarı cumhuriyetle birlikte Büyük Doğu'yla bir halka olarak devam eder. Büyük Doğu çok önemli bir kanal açar Türkiye'de. Mukaddesatçı, Müslüman insanların öne çıkabileceği bir alan oluşturur, fikirde, siyasette, edebiyatta ve birçok alanda, Necip Fazıl'ın öncülüğünde. Büyük Doğu'ya katılan diğer dergiler de olur. Bunlardan bir tanesi mesela Edebiyat dergisidir. Yine, Allah rahmet eylesin yakın zamanda kaybettiğimiz Üstat Sezai Karakoç'un Diriliş dergisi yine bu damarın dergisidir.

M. Akif İnan bunların hepsiyle arkadaş ki Necip Fazıl Ankara'ya geldiğinde

kimsenin evinde kalmıyor, sadece M. Akif İnan'ın evinde kalıyor, o derece bir dostlukları var. Yine şöyle ilginç bir anekdot ifade edelim tabii M. Akif İnan Divan edebiyatı aşığı, Divan şiirini seviyor. Üniversiteye başladığı dönemlerde de Sezai Karakoç, rahmetlinin, birkaç yazısını okumuş, yazıları hoşuna gitmiş ama şiirine bakınca "Bu ne biçim şiir!" demiş, modern çünkü Sezai Karakoç'un şiiri. Sonrasında bir vesileyle tanışma imkanı bulmuşlar. Sezai Karakoç'la M. Akif İnan arasında 7 yaş var; Karakoç, 7 yaş büyüktür M. Akif İnan'dan. M. Akif İnan, Sezai Karakoç'a şöyle demiş: "Yazılarını okudum, beğendim, çok güzel. Yazmaya devam et hatta ara sıra dergimize de gönder ama bu ne biçim şiir, böyle şiirler yazıp durma kalıpsız malıpsız." Sanki kendisi Karakoç'tan daha büyük, daha donanımlı, daha üstat pozisyonunda gibi böyle bir uyarıda bulunmuş. "Tabii ben bunu söylediğimde daha Karakoç'u tanı mıyordum. Bunu hatırladım ve hatırladıkça da mahcup oldum." diyor. Çünkü Karakoç'un açtığı yol da çok büyük bir yol.

M. Akif İnan, ilk şiir kitabı Hicret'i 1974'te çıkarıyor. Bu kitap, Akif İnan hayatı boyunca 3 kere basıldı, şuradaki baskı M. Akif İnan'ın hayatında gördüğü son baskı. 3. baskı bu kitap, bu kitabı basan yayınevi Konya'da bir yayınevi. Konya'da bir kitapçı, ben de üniversite öğrenciliğim zamanında giderdim buraya, buradan kitaplar alırdım. Ve diğer kitabı da Tenha Sözcükler kitabı. İki tane şiir kitabı var Akif İnan'ın. 1974'te basılıyor Hicret, sonrasında Tenha Sözcükler 97'de basılıyor. Biz özellikle Hicret'i tercih ettik çünkü biliyorsunuz hicret kaçmak değil, kalıcı bir göç hiç değil. Hicret, bir yer değiştirme, Peygamber Efendimiz'in (sav) hicretini biliyorsunuz. Hicret, çıkılan yere yeniden geri dönmek ama bir fatih olarak geri dönmek demek bir anlamda. Yakın zamanda da biliyorsunuz Mekke'nin Fethi programları tertip edildi. Hicret böyle bir şey, önemli de bir şey, dinî terim olarak da önemli bir şey. M. Akif İnan burada bir hicret içerisinde, kendisi de hicretini şöyle ifade ediyor. 1974'ten önce yazmış olduğu şiirler var, sayısı 50'ye yaklaşan şiirler.

1958'ten 74'e kadar şiirler yazmış yayınlanmış ama bu şiirlerinin hiçbirini bu iki kitabın almamış, hepsini çöpe atmış. Hicret'le başlatmış kendi şiir anlayışını. Bu kitabın bir önemi ve özelliği de şu arkadaşlar: Hicret, Divan edebiyatının ruhunu, özünü modern edebiyata taşıyabilen en önemli eserlerdendir. Bu kitabın çıktığı dönemlerde Türk şiirinde gelenekten istifade edilmeli mi, nasıl istifade edilmeli, nasıl modern şiire bunlar uyarlanabilir, bunlar tartışılmaktaydı. Turgut Uyar, Divan yazmıştı yine Attila İlhan'ın gazelleri vardı. Tartışıyorlardı. Bir yanda modern ve Batıcı düşünen adamlar bir yanda daha mukaddesatçı düşünen adamlar, her iki grup da bu düşünceyi tartışıyordu. Akif İnan'ın bu düşünceyi bir pratiğe dönüştürme çabasıdır aynı zamanda Hicret. Gerçekten Divan şiirindeki özü modern şiire aktarabilmiştir.

Ben bu şiir meselesini anlatırken özellikle ilk sınıflarda gazel meselesinde şu örneği özellikle veriyorum: Parça güzelliği ve bütün güzelliği kavramları çok sık konuştuğumuz kavramlar. Divan şairleri parça güzelliğine önem verir, modern şiirimiz bütün güzelliğine önem verir. Bu ne demek? Modern şiirde şiirin herhangi bir bölümünü alırsanız o şiir biraz bozulur, tabii şiirin kalitesine göre fakat Divan şiirinde şiirin bir parçasını alırsanız o parça bozulmaz. Aynı zamanda şiiri oluşturan parçaların yerini değiştirebilirsiniz, mesela beş beyitlik bir gazelde beyitlerin yeriyile oynayabilirsiniz, anlam hiç değişmez. Biri dörde getirin, ikiyi üçe getirin işte üçü beşe götürün değişmez anlam. Bunu şu örnekle ifade etsek herhalde yanlış olmaz: Divan şiiri, beş tane kıymetli taşı yan yana dizmek gibidir; elmas, yakut, zümrüt, inci, mercan... Beş tanesini yan yana dizersen kıymetlidir, bunların yerlerini değiştirirsen yine kıymetlidir. Akif İnan'ın şiiri işte bunu sağlayan bir şiirdir, bir beyit şiiridir Akif İnan'ın şiiri. Şiirin tamamını okursunuz, her beyitte yeni bir patlama olur, en sonunda siz o patlamalardan elinize düşen neyse onu zihninizde yaşatırsınız. Şiirin tamamına değil de beyitlerine hâkim olursunuz. Hatta Necip Fazıl, Akif İnan'ın

Terkibibent şiirini okuyor: "Nasıl yazdın sen bunu?" diyor ki Necip Fazıl kolay kolay beğenen bir adam değildir. Oradan hemen bir beyiti ezberlemiş, onda da kalan o beyit olmuş. Bu beyit üstünlüğünü şiirimize yansıtabilmiş ve geçmişimizin, Divan şiirimizin ruhunu şiire taşıyabilmiş bir önemli şahsiyettir M. Akif İnan.

Hicret, Divan şiirini yaşatmanın en önemli örneklerinden bir tanesidir. Divan edebiyatını, dil olarak taşımak bugün mümkün değil, dil olarak artık taşıyamayız çünkü dil canlı bir şey, eskiyen ve yenilenen bir şey, artık Divan dilini bugüne getirebilmemiz çok zor fakat Divan dediğimiz, şiirden ibaret değil. Divanı oluşturan bir ruh var, bir kültür var, bir inanç sistemi var. Bu inanç sistemi bugüne taşınabilir, bu ruh bugüne taşınabilir yani biçimsel birtakım yenilikler yaparak Divancı oluyor kimse veya işte Divan üslubuna yakınlaşarak kimse daha mütedeyyin bir insan olmuyor, olamaz da. Önemli olan o ruhu taşıyabilmektir. İleriye dönük de mesele, bu ruhu şiire yaşatabilmektir. M. Akif İnan bunu başarır, Hicret ve Tenha Sözler' de. Hicret'te çok güzel aşk şiirleri vardır, hepinizin bir gün işine yarayacağını düşündüğüm çok güzel aşk şiirleri, çok güzel beyitler. Bir tanesini söyleyeyim. Bende de kalan bir beyit eskilerden:

*"Çağı kurtarmanın bir eylemidir,
Çağdışı görülen ilgimiz bizim"*

M. Akif İnan, köşeye çekilip şiir yazan bir adam değil, M. Akif İnan bir edebiyat öğretmeni ve ölene kadar da edebiyat öğretmenliği yaptı. Burası çok kıymetlidir: M. Akif İnan ölene kadar edebiyat öğretmenliği yapmıştır. Ankara Fen Lisesi edebiyat öğretmenidir ve ölene kadar da öyle idi. Rahmetlinin bildiğim kadarıyla hiç makam arabası olmadı, halbuki kocaman bir sendika kurdu. Kocaman bir sendikayı kuran inançlı bir kadro vardı ve o kadronun başında da M. Akif İnan vardı. Tabii 90'ların başlarında olan şeyler, büyüklerimiz daha iyi hatırlıyorlar. Biz o zamanlar daha çocuktuk. Çok kıymetli bir mirastı bu, bu da Akif İnan'ın toplumcu tarafına değinmek ihtiyacını doğuruyor.

M.

Akif İnan, toplumcu bir adamdır. Şunu özellikle söyleyelim: bizim tartıştığımız; sanat, sanat için mi olmalı, sanat toplum için mi olmalı meselesi bizimle ilgili bir mesele değildir. Batı düşüncesiyle ilgili bir meseledir çünkü Batı her şeyi parçalara böldüğü gibi sanat ve toplumu da böler. Sanatı bir yere koyar, toplumu bir yere koyar. Halbuki bunlar bizim kültürümüzde ayrı şeyler "hiç" olmamıştır ve bizim en toplumcu şairlerimiz çok ilginç adamlardır. Mesela Necip Fazıl. Necip Fazıl saf şiir anlayışıyla şiir yazan bir adam ama adamın ayak basmadığı il, ilçe, köy yok Türkiye'de. Büyük Doğu Cemiyeti'nin kurulan ilk üç teşkilatından bir tanesi Tavşanlı'da hatta. Tavşanlı'da cemiyet kurulmuş, o derece köyler kasabalardan takip edilen bir adam ve "saf şiir, sadece şiir" diyen bir adam, toplumcu bir adam. Bunu nasıl ayıracağız, bunu nasıl açıklayacağız? Bunu açıklamak zor. Bu geleneği devam ettiren adamların hepsinde bu böyledir. M. Akif İnan sendika kurar, Sezai Karakoç parti kurar, halbuki şiirinde "toplumcu" bir şey pek yoktur. İsmet Özel dernek kurar, gezer bütün Türkiye'yi doğudan batıya. Bakarsın şiirine "Ya hiç toplumcu değilmiş." dersin ama hayatına bakıyorsun adam toplum için hayatını feda etmiş.

Böyle adamlardır bu adamlar ve bu adamlar namuslu adamlardır. O yüzden bu adamlardan öğreneceğimiz ve bu adamları hatırlamakla edineceğimiz çok fazla bilgi var. Biz bu hafta hem vefat yıldönümü olması sebebiyle hem de güzel bir başlangıç olması için rahmetli M. Akif İnan'ı buraya konuk ettik, inşallah faydalı olmuştur.

(* Bu yazı, Başköşe Konuşmaları'nın ilki olan, 05.01.2022 tarihinde Şehit Selim Cansız AİHL Kütüphanesinde gerçekleştirilen Mehmet Akif İnan'ın Hicret'i başlıklı konuşmanın kayda alınmış halidir.)

tenha sözler ve hicret

yiğit hikmet bircan

Tenha Sözler

Tenha Sözler “Yürek Gazeli” ile başlar. Tenha sözler şiirlerinin odak noktası aşktır. Mehmet Akif İnan bu şiirlerinde hep birini işaret eder ama o kişiler çok farklıdır. Hepsini bir canlı gibi ele alır ve onlara olan aşkı farklı pencerelerden ele alır. Mesela Mescid-i Aksa şiiri özümüze olan aşkı anlatır. Bu şiir çok sert bir sitemdir müslümanlara aslında.

Şimdi kimsecikler varmaz yanıma

Mü'minden yoksunum tek ve tenhayım

Rüzgarlar silemez gözyaşlarımı

Çöllerde kayıp bir yetim vâhayım

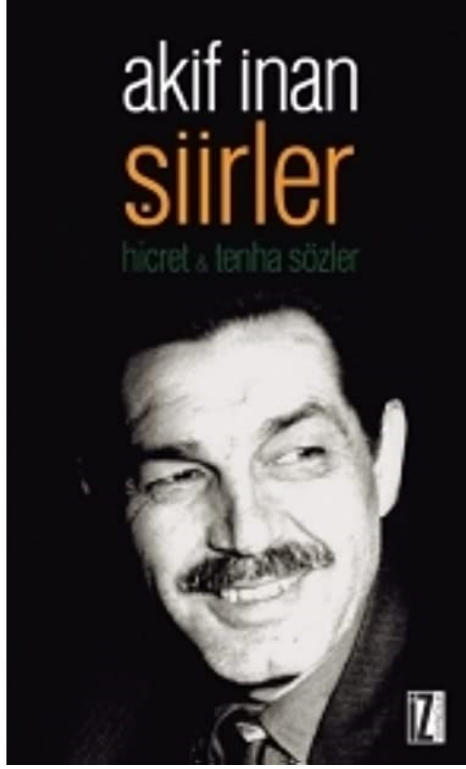
Sensin şiirinde ise bence gerçekten bir insana olan aşkı ele alıyor. Aşğın maşuğa çaresizliğini ve bağımlılığını çok iyi yansıtıyor. Her şeyi ona bağlaması, her şeyi onda bulması Mehmet Akif İnan'ın bir aşık olduğunun en büyük kanıtıdır.

Annem babam atam kardeşim yavrurum

Evim barkım bahçem ve bağım sensin

Mehmet Akif İnan şiirleri çoğunlukla beyit halindedir. Aruz ölçüsü kullanmaz ama Divan edebiyatını çok sever. Çünkü Mehmet Akif İnan, Divan edebiyatını İslam'ın güzelliğinin bir göstergisi olarak görür. Bu yüzden Divan edebiyatını çok sever ve saygı duyar. Şiirleri hep dizeler arasında, çok uyumludur. Parça güzelliği vardır. Şeyh Galip'e büyük bir hayranlıkla bağlıdır Mehmet Akif İnan. Bu kitaptaki Bağlanma şiiri benim en sevdiğim şiir oldu. Ben Yunus Emre şiirlerini, ilahilerini, Bektaşî nefeslerini çok sevdiğim için bu şiir bana tıpkı bir nefes, bir ilahî gibi geldi. Beyitler arasındaki yakınlık ve nakarat tarzındaki dörtlükler çok hoşuma gitti.

Tenha Sözler bir yandan bunalmış insanı umut ışığına çağırıyor. Aşkın en kara yerlerine insanı sokup umudunun aşk olduğunu gösteriyor şiirlerinde. Yankı şiiri birinin umutsuzluğunun nasıl umut olabileceğini gösteriyor.

Size bir mirastır iniltilerim

Sevdalar coşkular ve gözyaşları

Yol bulsun içlerde yankılar gibi

Hicret

Bu ismin seçilmesi belki de kitabın en başında yer alan Anneme ibaresidir. Hicret şiirleri sıkıntılarla doludur. İnsanın ruhsal sıkıntılarını vurgular. Kitap üç gazel ile başlar: Umut Gazeli, El Gazeli, Adsız Gazel. Mesela Mahzen şiiri insanın kendini arayışını ve bir anlam bulma çabasını çok güzel simgeler.

Seninle ilgimiz bir heves değil

İyi bil neyimsin benim benim ben

İstanbul şiiri ise Mehmet Akif İnan'ın aşık oluşunun vesikası niteliğindedir kendisi zaten bu şiirinde açıkça beyan eder.

Piyano üstüne birkaç söz ya

Aşksız ve müziksiz her şey anlamsız

Darağacı şiiri ise insanın aşkının ancak

ölüm ile anlam bulacağını söyler. Çünkü insan yokluğunu tatmadığı bir şeyin kıymetini bilemez.

Kalbim ki sürekli davul solosu

Ve aşkın bedeli candır ölümdür

Kitaptaki Babamın Gazeli ise insana eskileri yani Babaları anlatır nitelikte sanki çağımızda bulunduğumuz vakte bir sitem eder gibi.

Anamın en kutsal barınağıydı

Eski alfabeyi candan severdi

Toprağa dosttu ölüme hazır

Taşırtdı soyunu gövdesi gibi

Hemen arkasından gelen Şehir Gazeli ise tamamıyla bir sitem duruşudur. Tağutlara karşı, insanların putlarına karşı bir haykırış gösteriyor bize.

Doğ ey güneş erit taştan adamı

Ve kurut taşları diken elleri

Babamın gölgesi koruyor beni

Oh ne güzel şehir bu eski şehir

Kitap bunların arkasından gelen Yiğitler şiiri ile son buluyor, bu şiir ise önceki iki şiirle hazırlanan ortamın fitilini yakıp içlerinizdeki kıpırtıları harekete geçiriyor.

Anamı sorsan büyük doğudur

Batı sırtındaki paslı bıçaktır

Yiğitler yol olsa destana doğru

Şehitler gözümde aynen bayraktır.

Mehmet Akif İnan'ın bir sitemi var. Omurgası var, duruşu var. Mehmet Akif İnan'ın aşk ile taçlandığı bir davası var. Şiirlerinin bir amacı var. Mehmet Akif İnan gibi insanlar davaları İslam olan insanlar kıyamete kadar yaşayacaklardır.

şair, yazar ethem erdoğan:

"m. akif inan, islamî hassasiyetini kimliği haline getirmiştir."

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

Kütahya doğumluyum. 1995 yılında Alkım edebiyat dergisini bir grup arkadaşla beraber çıkardım. Yazı ve şiirlerimi Alkım, Kırağı, İpek Dili, Edebiyat Ortamı, Yitiksöz, Hece ve Yediiklim başta olmak üzere pek çok edebiyat dergisinde, dünyabizim ve kitaphaber gibi dijital kültür ortamlarında yayınladım. Yayımlanmış 4 kitabım var. Meslek hayatıma devam ediyorum.

M. Akif İnan şiirleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

M. Akif İnan şiirleri büyük bir geleneğin günümüz sürümüdür.

M. Akif İnan kişiliği nasıl bir örneklik teşkil etmektedir?

Onun kişiliğini bıraktığı miras üzerinden görmek mümkündür. Bir yığın kültürel çalışma, yetiştirdiği

binlerce genç, ülkenin en büyük STK'sı ve zor zamanlarda gösterdiği dik duruş... Edebiyat dünyasının büyük bir grubu, onu ağabey ve öncü olarak görmektedir. İslami hassasiyeti, kimliği haline getirmiş insanların neredeyse tamamı onun gündemini, şiirinde ve yazı hayatında öne çıkardıklarını bilir. Özellikle Mescid-i Aksa şiiri. Öğretmenlik hayatı da örneklik bakımından önemlidir. Kurucusu olduğu STK'nın da onun örnekliğini, ağabeyliğini, şiirini, şuurunu anlamak ve dik duruşunu göstermek gibi bir mecburiyeti olduğu kanaatindeyim. Bu düzlemin dışındaki

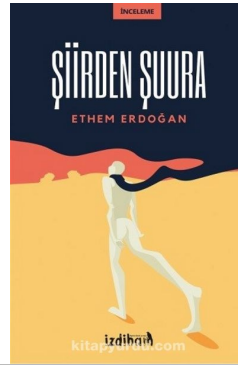
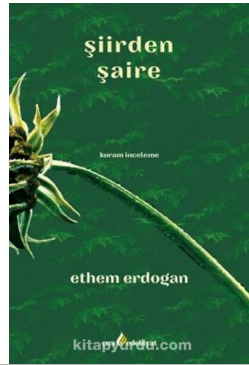
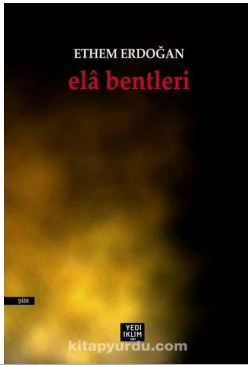
her türlü aksiyondan uzak durmak gerekir.

M. Akif İnan kitapları hakkında düşünceleriniz nelerdir? Hangi kitlelere hitap etmektedir?

Onun kitapları özellikle nesir olanlar, bir medeniyet perspektifi sağlamayı, bir bakış açısı kazandırma azmini ve "kültürleme" ile "öğretileme" çabasını ortaya koyar. Toplum ortalaması ve biraz üstüne hitap eder. Derdi olan, medeniyet bakışı olan insanlar onun kitaplarından faydalanabilir. Bu dertleri olmayanlar dert edinebilir. Tabi en başta kurduğu STK'nın üyeleri

faidalanabilir, faydalanmalıdır. Çünkü sözünü ettiğimiz niteliklere sahip olmayanların bu mirasa zarar vermek dışında bir etkinliği olmaz.

(Hazırlayan: Yiğit Hikmet Bircan)

şair, yazar bilal can:

"m. akif inan, geleceği kurarken geçmişini unutmama tavsiyesi sunar."

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

Sosyolog olarak bir kamu kurumunda çalışıyorum. Kitaphaber.com.tr ve Kitaphaber Kitap ve Eleştiri Dergisi'nin genel yayın yönetmenliğini yapıyorum.

Mehmet Akif İnan şiirleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

İnan'ın şiiri, kültür ve medeniyet havzası içerisinde seçkin kelimelerle örülmüş -ki bu durumu Hicret adlı eserinde gözlemlenmek mümkün- duygu ve düşünce yoğunluğu ile geleneksel dokuyla günün insanına seslenen şiirler. Bireysel şiir örnekleridir İnan'ın şiiri. Bu sayede insana insanı anlatma amaçsalığı söz konusudur.

Mehmet Akif İnan kişiliği bizlere nasıl bir örneklik teşkil etmektedir?

Mücadeleci kişiliğini tüzel bir boyuta taşıyarak, kendine misyon edindiği Büyük Doğu'nun aksiyoner tarafıyla bü-

yük bir aksiyonun nasıl olduğunu ortaya koyan çok iyi bir örnektir.

Mehmet Akif İnan kitapları hakkında düşünceleriniz nelerdir? Hangi kitlelere hitap etmektedir?

Kültür ve medeniyet havzamıza su taşıyan, aksiyoner bir kişiliğe sahip M. Akif İnan'ın eserleri, geçmiş ve gelecek arasında kurduğu köprüyle okuyuculara köklerine sahip çıkma ve geleceğini kurgularken geçmişini unutmama tavsiyesi sunar. Bu bakımdan, İnan'ın eserleri, kendini bu coğrafyaya karşı sorumlu hisseden herkese hitap etmektedir.

(Hazırlayan: Yiğit Hikmet Bircan)

mehmet akif inan vakfı başkanı hıdır yıldırım:
“m. akif inan’ın müslüman bir aydın
olarak ortaya koyduğu eserler,
medeniyet sancısı çeken her yaştan
insanımıza hitap etmektedir.”

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

1972 yılında Kütahya’da doğdum. İlkokulu, Evliya Çelebi İlkokulu’nda bitirdim. Ortaokulu ve liseyi Kütahya İmam-Hatip Lisesi’nde tamamladım. Dumlupınar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldum.

1998-2017 yılları arasında Kütahya’da ve Ankara’da çeşitli okullarda Türkçe ve Edebiyat öğretmenliği yaptım. Bu dönemde çeşitli kademelerde ve çeşitli unvanlar taşıyarak Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen bünyesinde amatör ve profesyonel sendikacılık yaptım.

Bu dönemde, yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli sempozyumlar düzenledim; eğitim, kültür, sanat ve hukuk alanında çok sayıda süreli ve süresiz yayının editörlüğünü yürüttüm, yayını yönettim. Hece, Yedi İklim, Eğitime Bakış gibi dergilerde yazılarım yayımlandı. Mehmet Akif İnan’ın eserlerini yayına hazırladım. Hakkında kitaplar yazdım. Ayrıca, eğitim, sendikacılık, kurumsal tarih, biyografi konularında yayımlanmış başka telif kitaplarım bulunmaktadır.

2017 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu üyeliğine seçildim. 2021 yılında Adalet Bakanlığı’na Bakanlık Müşaviri olarak atandım. Halen bu görevimi sürdürüyorum. 12 Şubat 2022 tarihinden itibaren de Mehmet Akif İnan Vakfı Başkanlığı görevini üstlendim. Bu görevim de devam ediyor.

Mehmet Akif İnan şiirleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Mehmet Akif İnan, Türk şiirinin yön aradığı ve bir uçtan diğer uca savrulduğu 1960’lı yıllarda, nev’i şahsına mün-

özümseyecek bir altyapıya sahiptir. İslam kültür ve medeniyetinin edebiyatta meydana getirdiği birikimi güçlü bir zemin kabul ederek, kendi özgün yorum gücüyle farklı bir ürüne dönüştürmüştür.

Mehmet Akif İnan, muhteva itibarıyla gelenekten yararlanmakla kalmamış, şekil itibarıyla da Divan ve Halk şiirinin şekil unsurlarından yararlanmıştır. Şiirde İkinci Yeni Akımı’nın etkisinin hâkim olduğu, serbest şiirin moda olduğu bir dönemde hâkim atmosferin etkisi altına girmemiştir. Şiirlerine Kaside, Müstezad, Terkîb-i Bend gibi Divan şiirine mahsus nazım şekillerini ad olarak veren Mehmet Akif İnan, şiirlerinin pek çoğunu beyitler hâlinde yazmıştır. Mehmet Akif İnan’ın şiirlerinin hemen tamamı 11’li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

Mehmet Akif İnan’ın 11’li hece ölçüsünün dışında ölçülendirilmiş, beyit esasının dışında dörtlük ve üçlüklerle kurulmuş az sayıda şiiri de bulunmaktadır. Mehmet Akif İnan, şiirlerinde kafiye kaybı gütmemiş, nadiren de olsa bazı mısraların bir hece fazla çıkmasını da dert etmemiştir. Mehmet Akif İnan’ın kalıplara tam anlamıyla uyma hususunda ısrarcı olmadığı görülmektedir.

Mehmet Akif İnan, az şiir yazmıştır. Hicret ve Tenha Sözcükler adlı iki şiir kitabında yer alan şiirlerinin toplam sayısı 55’tir. Mehmet Akif İnan’ın az yazması, şiirleri üzerinde detaycı bir çalışma yürüttüğünü ve Divan şiiri anlayışı çerçevesinde anlamı beyit içerisinde bütünleme gayreti içerisinde girdiği ve yettiği Urfalı büyük şair Nâbî’nin hikemî şiir üslubuna uygun biçimde beyitlere hikmet yüklemeye çabaladığı görülmektedir. Mehmet Akif İnan’ın şiiri üzerindeki Divan şiiri etkisinin gözle görünür yansıması da beyitler üzerine yoğunlaşmış olmasıdır.

hasır bir şiir mecrası arayışı içerisinde olmuş, çeşitli denemelerin ardından zeminini kendi kültürel beslenmesinden kurduğu, şekil ve içerik bakımından orijinal bir şiir meydana getirmiştir. Mehmet Akif İnan, kendi şiirini kurarken yararlandığı Divan edebiyatı formlarını taklitçi bir anlayışla, işlenmemiş bir biçimde ortaya koyma uğraşısı içerisinde olmamış, o kültürün hazmedildikten sonra kendi hamurkârlığında yeniden yoğrularak ürüne dönüştürme şeklinde bir yol izlemiştir. Divan Edebiyatının neşet ettiği özle, Mehmet Akif İnan’ın şiirini devşirdiği öz aynıdır.

Mehmet Akif İnan, 1969 yılına kadar sürdürdüğü arayışlarını Edebiyat dergisinin de yayın hayatına başladığı bu yılda sona erdirmiş, Edebiyat dergisindeki yazılarında çerçevesini dile getirdiği şiir anlayışına uygun olarak ortaya koyduğu şiirlerini benimsemiş, 1969’dan önceki şiirlerini ise reddetmiştir.

Mehmet Akif İnan, İslam kültürünün hâkim olduğu bir çevrede, İslam’ın yaşandığı bir ailede yetişmiştir. Bu kültürün edebiyattaki yansımasını

Mehmet Akif İnan kişiliği bizlere nasıl bir örneklik teşkil etmektedir?

1940'ta Urfa'da doğan, ilk gençlik çağlarından itibaren kendisini mücadelesinin içerisinde bulan Mehmet Akif İnan, çok yönlü bir şahsiyettir. Mehmet Akif İnan, 60 yıllık ömrü boyunca meşgul olduğu uğraşı alanları itibarıyla tavsif edilecek olursa şair, yazar, öğretmen, sendikacı, mütefekkir, yayıncı, hatip, aydın, sanatçı kelimeleriyle ifade edilebilecek çalışmalar içerisinde olmuştur. Mehmet Akif İnan, bütün bu unvanların ve uğraşların içini fazlasıyla doldurmuş, hakkını vermiş ve her birinin icrasında ayrı ayrı büyük başarılar sergilemiştir.

Mehmet Akif İnan, Yedi Güzel Adam'dan dışa dönük olanıdır. Yedi Güzel Adam içerisinde aksiyona ilişkin teorisini, düşüncelerini, hareket planında en fazla pratiğe dökmüş olanı Mehmet Akif İnan'dır. Mehmet Akif İnan, bir duygu ve düşünce adamı olarak şiir ve yazılarıyla ortaya koyduğu duruşu, bir hatip olarak kitleleri etkilemek ve yönlendirmek, bir sendika lideri olarak kurumsal bir bünye halinde inşa, sevk ve idare etmek suretiyle başka bir boyuta taşımıştır. Bu yönüyle Yedi Güzel Adam'ın diğer altısından farklıdır.

Mehmet Akif İnan, şair, yazar ve öğretmen olmanın yanında bir iman ve aksiyon adamıydı. Mehmet Akif İnan, okuyan, yazan, düşünen, konuşan, eser veren, örgütleyen, eyleme geçen bir öğretmen olarak aradığımız ideal öğretmen profilini ortaya koymuştur.

Mehmet Akif İnan için öğretmenlik medâr-ı mâişet değil, peygamber mesleğini icra etmenin kudsiyetini taşıyan ulvi bir vazifedir. Mehmet Akif İnan öğretmenliği yalnızca sınıfta icra edilen bir meslek olarak görmez, okulun dışında da öğrencileriyle birlikte olacağı ortamlar oluşturarak sınıfta bıraktığı izleri daha da derinleştirir. Sınıfın içindeki Öğretmen Mehmet Akif İnan ise müşfik, karizmatik, etkileyen, sürükleyen, ufuk açan bir öğretmendir. Öğrencileri arasında bürokraside, siyasette, sivil toplum alanında etkili görevler üstlenmiş, topluma yön vermiş çok

sayıda kişi bulunmaktadır.

Mehmet Akif İnan, çalıştığı okullarda, yalnızca dersine girip çıkan, okuldan eve, evden okula gidip gelen bir öğretmen olmamıştır. O, öğrencilerini – manen, maddeten- her bakımdan yetiştirmek için büyük çaba göstermiş, öğrencilerinin yerli ve milli bir birikimle, çağın bütün donanımını taşıyacak şekilde yetişmesini arzulamıştır. Bu çerçevede, öğrencilerin yetiştirilmesi için ortaya konulan resmi müfredat, sunulan eğitim imkânları ve oluşturulan eğitim ortamları, eğitimin ve eğitimcilerin başat sorunları onun zihnini meşgul ettiği konular arasında yer almış; bu konularda yazılar yazmış, tespit ve tekliflerini neşriyat yoluyla toplumla paylaşmıştır.

Mehmet Akif İnan kitapları hakkında düşünceleriniz nelerdir? Hangi kitlelere hitap etmektedir?

Mehmet Akif İnan'ın vefat ettiği 2000 yılında, yayımlanmış dört eseri bulunmaktaydı: Edebiyat ve Medeniyet Üzerine (Deneme, 1972), Hicret (Şiir, 1974), Din ve Uygarlık (Deneme, 1985), Tenha Sözler (Şiir, 1991). Dikkat edilirse, onun sendikacılığa başladığı 1992 yılından sonra kitap yayımlamadığı görülmektedir. Ancak Mehmet Akif İnan, 1970'li yıllardan neredeyse vefatına kadar bazen sık, bazen seyrek aralıklarla gazete ve dergilerde yazı yayımlamayı sürdürmüştür. Bu yazılarını derlediğini, zaman zaman kitaplaştırmak üzere tasnif ettiğini, ancak kitaplaştırmaya fırsat bulamadığını biliyoruz.

2009 yılında, benim girişimlerle, Mehmet Akif İnan'ın kendisinin derlediği ve kitaplaştırmayı düşündüğü yazılarını onun tasnifinden de büyük ölçüde yararlanarak kitaplaştırdık. 'Mirası Kuşanmak', 'Aydınlar Batı ve Biz', 'İslam Dünyası ve Ortadoğu', 'Siyaset Kokan Yazılar', 'Edebiyat, Kültür ve Sanata Dair' ve 'Söyleşiler' kitapları bu çalışmanın ürünü olarak kültür, sanat, edebiyat ve düşünce dünyasının istifadesine sunuldu.

Mehmet Akif İnan'ın vefatının 10. yılında ise, onun Ankara Üniversitesi Dil

ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezuniyet tezi olan 'Cumhuriyet'ten Sonra Türk Şiiri'ni de bularak kitap olarak bastık.

2020 yılında Mehmet Akif İnan külliyyatına 4 kitap daha ekledik: "Dışarıda Bırakılmış Şiirler", "Necip Fazıl – Günümüz Şiirinin Temel Koyucusu", "Portre Gölgeleleri 1" ve "Portre Gölgeleleri 2" kitapları Merhum Mehmet Akif İnan'ın vefatının 20. yılında yayımlandı. Böylece Mehmet Akif İnan'ın kitaplarının sayısı 15'e ulaşmış oldu.

2015 yılında yine benim girişimimle, "Doğumunun 75. Vefatının 15. Yılında Mehmet Akif İnan Sempozyumu" düzenlendi. Sempozyumda Mehmet Akif İnan bütün yönleriyle bir kez daha derli toplu bir şekilde ele alındı. Ayrıca bildirileri aynı adla kitaplaştırdık. 2016 yılında Mehmet Akif İnan'ın, 1996-1997 yıllarında Kanal 7 televizyonunda düzenlediği "Mehmet Akif İnan ile Sohbet" adlı televizyon programının kayıtlarını deşifre ederek kitaplaştırdık. 2017 yılında Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığına tanıklık eden 70 kişinin yazılarının yer aldığı "Bilge Sendikacı Mehmet Akif İnan" kitabını hazırladım. 2020 yılında ise Mehmet Akif İnan'ın öğretmenliğine tanıklık yapan öğrencilerinin, meslektaşlarının yazılarının yer aldığı "İz Bırakan Öğretmen Mehmet Akif İnan" kitabını hazırladım.

Mehmet Akif İnan, şahsiyet sahibi, kısa sürede temayüz etmesine imkân sağlayan çeşitli melekelerle sahip Müslüman bir aydın profilini taşımaktadır. 60 yıllık ömrü boyunca başka başka yollardan hep aynı hedefe ulaşmaya çalışmış, geçtiği bütün yollarda hep aynı izleri bırakmıştır. Yalpalamamış, istikamet problemi yaşamamış, zamana ve zemine göre yön değiştirenlerden olmamıştır. Müslüman bir aydın olarak ortaya koyduğu eserler, medeniyet sancısı çeken her yaşta insanımıza hitap etmektedir.

(Hazırlayan: Yiğit Hikmet Bircan)

mehmet akif inan

emir mansur öztürk
hasan hüseyin fidan

*Soyumu yükledim bu çağ için de
Urfa bir dağ gönlüm bir ağ için de*

Bu dergiye başlarken biz inanç ile bir amaç ile çıkmıştık. Her şeyden önce bir şiirle: Mehmet Akif İnan'ın Şehir Gazeli ile. Evet, bu şiirin sahibinin aramızdan ayrılışın 22. sene-i devriyesinde büyük insan Mehmet Akif İnan'ı rahmet ve minnet ile anarak başlamak istedim. Peki kimdir Akif İnan, yazar mı, şair mi, sendikacı mı, siyasetçi mi?

Her şeyden önce o bir insan ama öyle bir insan ki inandığı dava uğruna ömrünü adayan biri. Ne olmuş ömrünü adayınca, neymiş davası? Haklının yanını zalimin karşısımış davası!

Peki kimdir Akif İnan? Evet, o bir sendikacı, o iyi bir şair ve yazar, kısacası çok yönlü bir insan.

Mehmet Akif İnan 12 Temmuz 1940 tarihinde Urfalı Hacı Müslim ve Şakire Hanım'ın oğlu olarak dünyaya gelmiştir. İlk ve orta öğrenimini Urfa'da liseyi ise son senesinde annesinin memleketi Maraş'ta okumuştur.

Kendisi Maraş Lisesinde okurken burada bazı kişiler ile dostluklar kurar. Bu dostluklar, ileride kendisinden sıkça bahsedilecek olan Yedi Güzel Adam grubudur.

1959 yılında üniversite okumak için Ankara'ya gelen Akif İnan, Türk Dili

Edebiyatı bölümüne girer fakat kendisi ikinci sınıfta okuldan ayrılır ama bu ayrılış uzun sürmez. Nuri Abim diye hitap ettiği, zamanında yedi güzel adama liderdik eden yazar Nuri Pakdil'in ricası ile tekrar fakülteye girer ve 1972'de mezun olur.

Öğretmenliğe ilk olarak Uşak İmam Hatip Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak başlar. İlk yazısı Urfa Demokrat gazetesinde yayımlanır, Urfa'da bir grup arkadaşı ile Derya gazetesini çıkarır.

Ankara'da, Hilal dergisine bir dönem (1962-1964) müdürlük yapar ve burada yazıları çıkar. Daha sonrası ise (1964-1969) yılların da Türk Ocaklarında müze ve kütüphane müdürlü görevlerinde bulunan Akif İnan, Türk Yurdu, Türk Ruhu, Filiz, Fedai, Orkun gibi dergi ve gazetelerde yazılar yazmıştır.

Kendisinin "Büyük Doğu benim anamdır" diye ifade ettiği ve dönemin en önemli yazarı Necip Fazıl'ın çıkardığı dergiye fikir öncüsü ve maddi manevî destekçi olan Mehmet Akif İnan, 1976 yılında yayımlanan ve yazarlarının yedi güzel adamdan oluştuğu Maveria adlı derginin kurucularından olmuştur. Ayrıca bu yazarlar Sezai Karakoç'un Diriliş dergisinde ve Necip Fazıl'ın Büyük Doğu'sunda yazılar yazmışlardır. Mehmet Akif İnan'ın ilk eseri olan Edebiyat ve Medeniyet, burada yayınlanmıştır. İlk şiir kitabı Hicret de burada ya-

yımlandı. Divan edebiyatını Batı tarzındaki şiire biçim ve konuyu ilk olarak uygulayan paha biçilmez şiirler yazdı.

Vefatından sonra da kurucusu olduğu Eğitim Bir Sen, onun yazılarını toplayarak külliyat halinde yayınlamıştır.

Kendisi, kurduğu sendika hakkında şu fikirleri ifade etmiştir "Arkadaşlar kim ne düşünürse düşünsün kim ne fikirde olursa olsun, bu onların insan olduğu gerçeğini değiştirmez. Bu fikrinden veya görüşünden dolayı horlanmamalı, kendisine ters bakılmamalıdır. İsterse benim veya sizin görüşlerine zıt görüşlü olsun yine de ona en kalbi bir şekilde saygı duymalıdır."

Akif İnan bir ramazan gecesi 6 Ocak 2000'de baba ocağı Urfa'da hakkın rahmetine kavuşmuştur

Mescidi Aksa'yı gördüm düşümde

Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu

Varıp eşiğine alnımı koydum

Sanki bir yer altı nehr çağlıyordu

Mısraları ile de meşhurdur ve Kudüs şairi olarak da anılmaktadır.

Biz de böyle bir şairin adını yaşamak ve yaşatmak için Mehmet Akif İnan'ı rahmetle anmaktayız. Dilimiz döndüğü kadarıyla Akif İnan'ı anlatmaya çalıştık. Şimdi sizlere Akif İnan'la alakalı yaptığımız soruşturmaları sunuyoruz.

nfk anadolu lisesi müdürü mehmet ali anatoprak:

“onlar söyleyip geçenlerden olmadılar. onlar sözlerinin peşinden gidenlerden oldular.”

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

Mehmet Ali Anatoprak. İlimizin Çavdarhisar ilçesine bağlı Yenicearmutçuk köyündenim. Kütahya'ya ilk gelişim okuma amaçlı. 1986 yılında Kütahya İmam Hatip Lisesine yatılı olarak orta birinci sınıfa başladım ve yedi yıl yatılı olarak yurtta barınma imkanı sayesinde liseden mezun oldum. Okula kaydettiren dedem, 'okula getirdi de liseyi bitirdiğimi olsun göremediği hatırıma geldikçe' O'nu rahmetle yad ederim.

Liseden sonraki iki yılı da ziyade İstanbul'da zorlu işlerde çalıştım. Sonrasında Dumlupınar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü kazanıp okudum. Edebiyat okumanın serkeşliği ve şehrin imkanlarını bir arada yaşadığım için olsa gerek öğrencilik yıllarım geçmiştikten gökkuşağım gibi görünür bana.

Tavşanlı Endüstri Meslek Lisesinde başlayan öğretmenlik hayatım yedi yıllık Tokat'ın farklı ilçelerinde öğretmenlik ve okul yöneticiliği şeklinde devam etti. Hayatım genelde yedi yıllık dilimlere bölünmüş gibi.

Kütahya'ya Hisarcık'tan girebildim. Bir yıl sonra Merkez İmam Hatip Lisesine geldim. Mezunu olduğum okulun öğretmeni. Öğretmenim olanlarla öğretmenlik yapma. Heyecan verici. Şimdilerde onlar emekli. İki yıla yakın burada, teşehhüd miktarı da Güzel sanatlar Lisesinde çalıştıktan sonra Yedi yıldır da Necip Fazıl Kısakürek Anadolu Lisesinde çalışmaktayım.

Bir iş tutma, bir eş olma-bulma, çoluk çocuk... İki oğul... Önden sona hızla ilerleyen bir hayat... Başlayanın bitirmeye mecbur olduğu... Her bitim başından daha hayırlı olsun dualarımıza sıkışan. Amin. Kendim ve herkes için...

Mehmet Akif İnan şiirleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Mehmet Akif İnan şiirlerinden bahis açılınca bende devinen iki hal vardır. Bunlardan birisi üniversite yıllarıma renk katan ya da benim kendime renk bulduğum Engin FM radyosunda düzenlediğim programlardı. Ziyade şiir programlarında Mehmet Akif İnan Şiirlerini de okur, O'nun Hicret ve Tenha Sözler adlı şiir Kitaplarını programa

katılanlara hediye ederdim. (Bu arada kitap hediyeleri o yıllar şehirde ticari faaliyet gösteren Nazlı Kitabevinden-di.)

*Her eylem yeniden diriltir beni
Nehirler düşlerim göl kenarında.*

*Doğ ey güneş erit taştan adamı
Ve kurut taşları diken elleri.*

*Kurtuluş haberi olsun dünyaya,
Ayurma üstümden bir an gölgeni*

Radyoda Mehmet Akif İnan'ın bu dizeleri ile İnan tahkimi yaparken, onun sözlerinden bestelediği ezgileriyle bir ruh esenliği sesiyle Ömer Karaoğlu'nu dinler, gençliğin coşkunluğunu hissedirdim. İmam – Hatip Lisesinde güzel bir sınıfın dersine giriyordum. Şiire olan ilgilerini biraz yükselttiğimi düşündüğüm bir sınıfa. Bir gün derse girdim. Sınıfa girer girmez sınıfın çoğunluğu bir şiir ezberlemiş ve o şiiri sürpriz bir şekilde okumuşlardı da beni bir duygu seli kaplamış idi. Bu şiir Mehmet Akif İnan'ın Mescid-i Aksa şiiriydi:

*Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu.
Varıp eşiğine alnımı koydum
Sanki bir yeraltı nehri kaynıyordu.*

*Gözlerim yollarda, bekler dururum
'Nerde kardeşlerim' diyordu bir ses.
İlk kablesi benim ulu Nebimin
Unuttu mu bunu acaba herkes.*

*Şimdi kimsecikler varmaz yanıma
Resulden yoksunum, tek ve tenhayım.
Rüzgarlar silemez gözyaşlarımı
Çöllerde kayıp bir yetim vahayım.*

*Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde
Götür Müslüman'a selam diyordu.
Dayanamıyorum bu ayrılığa
Kucaklasın beni İslâm diyordu.*

Ne vakit kendime tahkim edilmiş dizelerde ifade edecek olsam Akif İnan'ın dizeleri üşüşür aklımın köşesinden de dudaklarımdan bu dizeler dökülür.

Mehmet Akif İnan'ın kişiliği bizlere nasıl bir örneklik teşkil etmektedir?

Mehmet Akif İnan ve O'nun çağının soylularına mahsus olanı; onlar söyleyip geçenlerden olmadılar. Onlar sözlerinin peşinden gidenlerden oldular. Gür bir ses. Gür Bir seda. Gürleyen bir eda. Gürül gürül bir söz pınarı... Özü gür, sözü gür. Açtığı çığır büyük.

*Acılar umudu buldurur bize
Bir zırha büründüm bu çağa karşı*

Umut Gazelinde geçen bu dize Mehmet Akif İnan'ın hayattaki arayışı... Umudu bulmak. Acıların örgüsüyle... Mehmet Akif İnan en iyi anlatışı bazen susmakta aramış, sükutunu da söz değeri kadar derin bir mana iklimi kılmıştır.

‘Şiirin ikliminde yeşermeyen bilgiden de, siyasetten de ancak zarar gelir insana.’ diyerek şiirin şuur kurgusuna yol veren en korunaklı menfez olarak görmüştür.

Bitirip şu kuru kara ekmeği

Göç etsem diyorum yar ellerine

Gidişi de gelişi de bu yalınlıkta görmüştür. Bu kadar da sadeliktir O'nun hayatı.

Mehmet Akif İnan kitapları hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Mehmet Akif İnan'ı Bir Eğitim sendikası kurucusu bilirler, ardından şair de bilirler. Şiirlerini ezberden okuyanlarda mikrofon patlatırlar. Ki gerçekten sözün bombadan kümelmiş hali gibi patlar ağızlarda. Mehmet Akif İnan'ın bu şiirlerdeki hali ne kadar esaslı ise mütefekkir yönü de o kadar esaslıdır. ‘Edebiyat ve Medeniyet Üzerine’ eserinde “Büyük bir milletiz. Çok zengin bir tarihimiz var. Yüksek bir kültür ve medeniyet kurmuşuz. Ulaştığımız her alana kişiliğimizin damgası vurulmuştur. Yürüyüşlerimizde emperyalist gaye değil, bir Evrensel Bildiri taşıdık. Savaşlarımız halklarla değil, düzenlerle oldu; bu yüzden çok kısa sürede fetihler yaptık ve bu yüzden kurduğumuz imparatorluk, dünyanın en uzun ömürlü devleti oldu; halkları yüzyıllarca bize sadık kaldılar. Savaşlarımız insanların kurtuluşu içindi. Batılı, doğulu, bütün halklar, insanca yaşamanın mutluluğuna ancak bizde erebiliyorlardı. Kurduğumuz düzende bütün soyların ve inanışların yeri en adil ölçülerle belirlenmişti. Yüzyıllarca dünyanın bir denge unsuru olarak yaşadık.” derken bu milletin örtülmüş gerçeklerini eşleyen ve yeniden uyanışın, dirilişin ve öze dönüşün, öze döndükçe kendin kaldıkça dünyada varoluşun imkanı olacağını ortaya koymuştur.

(Hazırlayanlar: Emir Mansur Öztürk, Hasan Hüseyin Fidan)

“onun duruşu, idealleri, mücadelesi, heyecanı, bizim için tam bir örnektir .”

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız ?

1962 yılında Kütahya Merkez Ahiler köyünde dünyaya geldim. İlkokulu köyümde, ortaokulu ve liseyi 1973-1980 yılları arasında Kütahya İmam Hatip Lisesinde okudum. 1980-1981 yıllarında Eskişehir, Gökçekısıık köyünde imam hatip olarak bir yıl görev yaptım. 1981-1985 yıllarında Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesinde okudum. İlahiyat okurken bir yaz dönemi Elazığ'ın Palu ilçesinde bir medresede Arapça dersi aldım. Bir yaz döneminde de Mısır'da Ravü'l-Etrak yurdunda kalıp Ezher Üniversitesi mezunlarından Arapça dersi aldım. 1986-1998 yılları arasında sırasıyla Şanlıurfa Siverek İHL, Eskişehir Ticaret Lisesi ve Kütahya EML'de görev yaptım. 28 Şubat sürecinden dolayı 5,5 yıl görevimden ayrılıp esnafılık yaptım. Sonra tekrar öğretmenlik görevime dönerek 2003 yılından itibaren sırasıyla Şanlıurfa AİHL, Uşak AİHL, Kütahya Evliya Çelebi AİHL, Kütahya Akşemsettin AİHL'de çalıştım. Halen Kütahya Şehit Selim Cansız AİHL'de görev yapmaktayım. Bu süre zarfında sivil çalışma olarak da Kütahya'da MGv şube başkanlığı, Öğretmenler Vakfı Temsilciliği, Eğitimciler Birliği Sendikası Şube Kurucu Başkanlığı, Rahmet Vakfı Başkanlığı, Mazlum Der Şube Yönetim kurulu üyeliği ve İlmi Araştırmalar Derneği Kurucu Başkanlığı yaptım ve çeşitli sebepler ile birer haftalık KKTC, Endonezya ve Bosna Hersek seyahatlerim oldu.

Evli ve dört çocuk babası, iki torun dedesiyim.

Mehmet Akif İnan şiirleri hakkında ne düşünüyorsunuz ?

Onun şiirlerini teknik anlamda değerlendirmek benim haddimi aşar. Ancak bir okuyucu olarak kendi değerlendirmelerimden güç alarak bir kaç kelimem söylemeye çalışayım.

1. Onun şiirleri başkaldırıya ve çileyeye endeksli siyasi bir şiirdir;

“Her eylem yeniden diriltir beni / Nehirler düşlerim göl kenarında”

“Doğ ey güneş erit taştan adamı / ve kurut taşları diken elleri”

“Çağı kurtarmanın bir eylemidir / Çağ dışı görülen ilginiz bizim”

2. Şiirleri içe dönük bir söylemle bir-

likte evrenselliği önemseyen dile sahiptir.

“Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde / Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu / Varıp eşliğine almını koydum / sanki bir yeraltı nehr çağlıyordu

Gözlerim yollarda bekler dururum / nerede kardeşlerim diyordu bir ses / İlk Kiblesi benim ulu Nebi'nin / Unuttu mu bunu acaba herkes

Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde / Götür müslümana selam diyordu / Dayanamıyorum bu ayrılığa / kucaklasın beni islam diyordu.

3. Şiirleri okuyanlara duruş öğretir;

"Anamı sorsan büyük doğudur / Batı ki sırtımda paslı bıçaktır"

4. Şiirlerinde çağın ve modernizmin eleştirisi vardır;

"Bu yılan caddeler zehirli vitrin / Dolaşır kanımda bir ifrit gibi"

5. Üstadın şiirlerinde İslam için hayatını feda edenlerin kanları çok kıymetlidir. Ona göre çağın kirini şehit kanı temizler;

"Cami avlusunda vurdular seni / İçerisinde secdeler çığılıyordu"

6. Onun şiirleri buram buram vefa kokar;

"Bütün giysileri yırtsak yeridir / Yeter bize vefa elbiseleri

7. Onun şiirlerinde direnişi bırakıp lükse ve şatafata dalan Müslümanların eleştirisi vardır ;

Saraylar yahılar köşkler kubbeler / Zindan kuleler surlar kaleler

Kavuklar sorguçlar tuğlar kelleler / Meclisler sohbetler canlar tekkeler

Babalar dedeler beyler zadeler / ince diş mercan dil gümüş sineler

Mermerden kurnalar altın sineler / se-deften nalinler zümrüt küpeler

Ak sakal vezirler bilmiş körpeler / Görkemin gururun simgesiydiler

8. Üstadın şiirlerinde ümitsizlik gibi sinsiz tuzaklara karşı ön bilgilendirmeler vardır;

“soyundum çileyeye dönmemesine / Bilendim ışıktan göz yaşlarıyla

Acılar umudu buldurur bize / Bir zırha

büründüm bu çağa”

9. Şiirlerinde işlediği temalardan biri de hayatın sürgün yeri, ölümün ise sevgiliye kavuşma oluşudur.

"Büyük rüyalarla geçmişe ömür / Hiç yanmam ölümün her çeşidine"

"Günleri bir secde hızıyla geçip / Erişsem mahşere bir iftar gibi"

10. İslam medeniyetini babasının gölgesi gibi görmesi önemli vurgulardan biridir;

“Doğ ey güneş erit taştan adamı / Ve kurut taşları diken elleri”

“Babamın gölgesi koruyor beni / Oh ne güzel şehir bu eski şehir”

11. O şiirlerinde maddeye ve eşyaya metafizik anlam yükler;

"Dönüştür ey kalbim bahçeli eve / Anlamı ezen o makinaları"

12. Şiirleri onun hayat felsefesini ortaya koyar;

" Candır aşkın bedeli"

Mehmet Akif İnan'ın kişiliği bizlere nasıl bir örnek teşkil etmektedir ?

Üstad, tasavvufi yönü de olan güçlü bir şair, büyük bir fikir ve aksiyon adamı olarak onurlu bir duruşla bir ömür mücadelesini verdiği idealleri, bilgisi, kültürü, hatipliği, heyecanı, asabiliği, örgütçülüğü ve eylemciliği ile dava adamlığında bizim için tam bir örnektir. Aynı zamanda yazarlığı hatipliği, öğretmenliği sendikacılığı tarihi fikri sanatsal kavrayışı yabancılaşmayla ve vesayet düzeniyle hesaplaşmayı, eylemci ve çağa şuur kazandıran münevverlik yönüyle de bizlere rol modelidir.

Mehmet Akif İnan kitapları hakkında düşünceleriniz nelerdir ?

Üstad, 60 yıllık kısa ömründe az sayıda kitap yayınlamıştır. Üstad'ın ilk göz ağrısı 1972 yılında yayınlanan " Edebiyat ve Medeniyet Üzerine" kitabıdır. Şiir olarak ilk göz ağrısı ise 1974 yılında yayınlanan "Hicret" kitabıdır. 1985 yılında "Din ve Uygarlık" adlı denemeleri, 1991'de de "Tenha Sözleri "i yayınlamıştır. Eserlerinin tümü özgündür.

(Hazırlayanlar: Emir Mansur Öztürk- Hasan Hüseyin Fidan.)

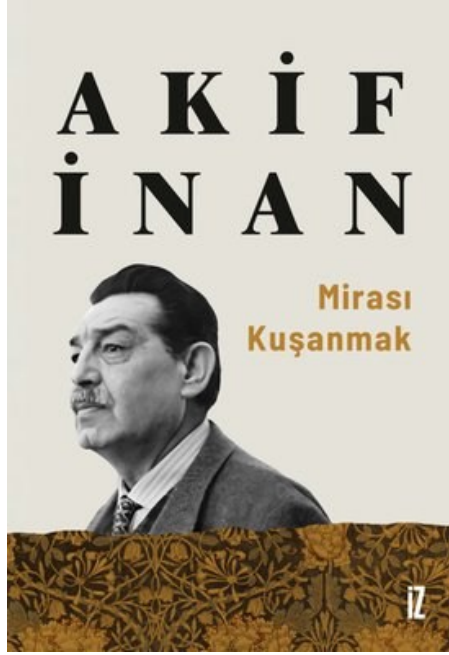
mirası kuşanmak

semih kaylı

Mirası Kuşanmak kitabı, Mehmet Akif İnan'ın yazdığı bir kitaptır. Kitap 256 sayfa ve 9 ana bölümden oluşur. İz Yayıncılık tarafından 2020 yılında İstanbul'da basılan kitap, ilk başta yazar Akif İnan'ı ayrıntılı bir şekilde tanıtır. Kitabın arka sayfalarında bir dizin bölümü bulunur. Arka kapağında ise kitap ile ilgili kısa bir bilgilendirme bulunur.

Yazar ile ilgili kısa bir bilgi vermek istiyorum. Mehmet Akif İnan, 1940'ta Urfa'da doğdu. Babası, Mirzaali aşiretinden gümrük memuru Hacı Müslim İnan'dır. Öğrenimine doğduğu şehirde başladı. Liseyi, son sınıfta iken nakledildiği Maraş'ta tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne girdi. Hilâl dergisi ve yayınlarında müessese müdürlüğü (1961-1964), Türk Ocakları'nda önce müze ve kütüphane, ardından merkez müdürlüğü (1964-1969) görevlerinde bulunduğu için üniversite öğrenimi uzun sürdü. 1969-1972 yılları arasında Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'nda eğitim uzmanlığı yaptı. Fakülteyi bitirdikten sonra (1972) Uşak İmam-Hatip Lisesi, Gazi Eğitim Enstitüsü ve Ankara Fen Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak çalıştı. 1992'de kurulan Eğitimciler Birliği Sendikası'nın genel başkanlığını yürüttü. 6 Ocak 2000'de Urfa'da vefat etti.(1)

Kitap, Allah'a ve onun biricik nizamı İslâm'a teslim olan Müslümanın Kur'an ve sünnet ışığında inancını ve davasını nasıl kuşanması gerektiğine, kimliğine ve kişiliğine, karşılaştığı kişisel ve toplumsal varoluş sorunlarına, hizipleşme, fitne gibi insanlık hallerine, İslâm'da cemaat ruhuna ve önemine, Kur'an ve sünnet rehberliğinde asırlık mirası kuşanacak sağlam bir gençlik yetiştirilmesinin önemine dair İnan'ın 1977-1986 yılları arasında, çoğunluğu Yeni Devir ve Milli Gazete'de kaleme aldığı çeşitli yazılardan oluşuyor.(2) Yazar söze İslam'ın temeli olan "İnanmak" konusuyla başlıyor.

"Gayrette hasbilik ve samimiyet, yalnız inanmakla mümkündür." (syf 21) ile sözlerine başlıyor ve inanarak mücadeleye etmenin sonunun muvaffakiyet olduğunu bizlere belirtiyor.

Daha sonrasında ikinci bölüm olan "Slogan ve Tebliğ" ile devam ediyor. Belki de beni en etkileyen bölümlerden biridir bu bölüm. Çünkü İslam'da sloganın olmadığını, tebliğin olduğunu anlatıyor. Ve bunu anlatırken de siyasi partilerden bir örnek veriyor. "Seçim mitinglerini düşününüz. (...) konuşmacıyı dinledikten sonra ikna olan, siyasal tercihini değiştiren insanların çıkacağına ihtimal veriyor musunuz?" "Tebliğ etmemiz gerektiğini söylüyor. Bu tebliği de yumuşak dil ile sürekli olarak yapmamızı tavsiye ediyor şairimiz. Akif İnan'ın bu tip yazılar yazmasını beğeniyorum çünkü dönemin problemlerini bize gösteriyor ve çözüm önerileri sunar ve bu problemlerin bazıları hâlâ günümüzde de var olan problemler. Yani bu kitap 1977-1986 yılları arasında yazılmasına rağmen halen günümüzde bile ders çıkarabileceğimiz, söylediklerini uygulayabileceği-

miz bir kitap.

Mehmet Akif İnan, İslam'ın evrenselliği ile ilgili şöyle söylüyor: "İslam, zamana ve nesle göre değişiklik ihtiva eden bir din değildir, her çağ için geçerli, değişmeyen, eskimeyen bir nizamdır." (syf. 103) Ve cemaat olmayı, bir İslam toplumunun nasıl olması gerektiğine de değiniyor: "İslam toplumunun nasıl olması gerektiğine dair uygulama ve örnekleme, Peygamber tarafından sahabelerin varlığında tahakkuk ettirilmiştir.", "Cemaatleşmenin modelini, Resulullah'ı çevreleyen bu nur halkası sahabeler topluluğunda görmelidir." (syf 113) Bu kadar ince noktalara değinen İnan, kitabında daha nice güzel konulara da değiniyor.

Kavramlardan da bahsediyor yazarımız. Kendi düşüncelerine göre fetva, spor, helal, haram gibi kavramları tanımlıyor. En sonda ise "Hitabeler" bölümü yer alıyor. Bu hitabeler çeşitli yerlerde Akif İnan'ın yaptığı hitabeler. Özellikle gençlere sesleniyor. İslam'ı yaşamayı, yaşatmayı ve bize geçmişten bugüne kadar gelen mirası kuşanmamızı söylüyor. Bu bölümü okurken karşımda gerçekten Akif İnan varmış gibi hissettim.

Mirası Kuşanmak ile ilgili düşüncelerim bunlar. Yukarıda da belirttiğim gibi kitap geçmişte yayımlanan yazılar olmasına rağmen hâlâ bize de seslenen, bize kendi mirasını aktaran kitap. Herkesin bu kitabı okumasını ve kitaptan bir ders çıkarmasını tavsiye ediyorum.

(1): Alim Kahraman, "Mehmet Akif İnan" TDV İslam Ansiklopedisi, İstanbul, 2000, C.22, s. 263

(2): <https://www.yenisafak.com/hayat/musluman-durusu-uzerine-dusunmek-3633342> (29.12.2022)

edebiyat ve medeniyet üzerine erberk ünverdi

Edebiyat ve Medeniyet Üzerine, Mehmet Akif İnan'ın 1972 yılında çıkardığı ilk kitabıdır. Benim elimde olan kitap Eğitim-Bir-Sen yayınladığı 98 sayfalık bir kitaptır.

Mehmet Akif İnan 12 Temmuz 1940'da Şanlıurfa'da doğmuştur. Türk şair, yazar, araştırmacı ve öğretmendir. 1958'de Urfa Lisesi'nden Maraş Lisesi'ne sürgün gönderildi. Aynı yıl bir grup arkadaşıyla Derya gazetesini çıkardı. Bir yıl sonra Maraş Lisesi'nden mezun oldu ve ilk konferansını Urfalı Şairler üzerine verdi. Aynı yıl içinde Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne kaydoldu. İki sene sonra bıraktı. 1962 yılında tekrar üniversiteye döndü ve 1972'de mezun oldu. Bu süre içinde 1962-1964 yılları arasında Hilal Müessesesi Müdürlüğü'nü yaptı. 23 Temmuz 1965 günü evlendi. 1964-1969 yılları arasında Türk Ocağı'nda faaliyet gösterdi. 1969'da Nuri Pakdil ile birlikte Edebiyat Dergisi'ni kurdu. İlk kitabı "Edebiyat ve Medeniyet Üzerine"yi 1972 yılında çıkardı. İlk şiir kitabını ise 1974 yılında Hicret adıyla çıkardı. 1975'te kısa dönem askerlik yaptı. Daha sonra 1976-1990 yılları arasında Mavera dergisinde kurucu olarak yer aldı. 1977-1980 yıllarında Gazi Eğitim Enstitüsü'nde Türkçe Edebiyat öğretmeni yaptı. Bu dönemde eğitim Enstitüleri için Oktay Çağlar ile beraber "Yeni Türk Edebiyatı"nı hazırladı. 1985 yılında "Din ve Uygurluk" adlı denemeler kitabını çıkardı. 1991'de "Tenha Sözler"i yayınladı. 1993-2000 yıllarında Eğitim-Bir'i kurdu ve başkanlığını üstlendi. Aynı zamanda Memur-Sen Konfederasyonu başkanlığını yürüttü. 1999 Haziran'da rahatsızlandı ve ölümcül hastalığı teşhis edildi. Aynı yıl Aralık ayında Urfa'ya döndü. 6 Ocak 2000 günü bu şehirde öldü.(1)

Kitapta toplumumuzun en önemli özelliklerinden birinin fikir hayatımızı hep edebiyat adamlarının temsil etmiş olması konusu üzerinde durmuştur. Bu konuda o kadar haklıdır ki toplumumuza tanıtmak büyük ölçüde sanatçıların işidir. Geçmişten günümüze kadar taşı-

nan birçok sanat gibi edebiyat da yaşanmışlıklar hakkında bize önemli bilgiler verir çünkü edebiyat malzemesini çağından devşirerek kendini kurar. Bunu yaparken dünle ilişkisini sürdürür ve geleceğe uzanır. Edebiyat olduğu dönemin ve toplumun bir aynasıdır. Sosyal hayat durulmayınca edebiyatta kargaşa son bulmayacaktır. Edebiyatımızın durulması toplumumuzun hürriyet kazandığının bir göstergesidir. Kargaşanın son bulması için Mehmet Akif İnan'ında belirttiği gibi sanatçılarımız milli olmalıdır ancak bu şekilde toplumda değer kazanabilirler.

Bizim milletimiz İslâm'ı din kabul eden büyük bir toplumdu. 19.yy'a kadar dünyanın denge unsuru olarak yaşadık. 19.yy'dan sonrası bizim için bir felaketten farksızdı. Batı, dünyanın denge unsuru oldu. Bir devleti yıkabilmenin ancak bağlı olduğu kültürden ve sanattan koparılması ile gerçekleşebileceğini anladı Batı. Milletimizin ak günleri ve karanlık günleri olabilir. Kara günlere nasıl girildiğini anlarsa çabuk toparlanır. Milletimiz Batılılaşmayı modernleşme olarak görmüş ve büyük bir batağa batmıştır. Sanat ortamını yitirip kültür ve medeniyet bunalımına girmiştir.

Bu olayların sonrasında gelen Tanzimat fermanı devletimizin düştüğü bataktan çıkabilmesi için Batının bizi kurtarmasını istemesi, onları kendimizden daha üstün görüp kendimizi beğenmeyip Batıyı örnek almamız kaybettiğimizin ilanı olarak görüyorum. Sanat ve kültürümüzün Batı özentiliğine dönüşü milli ruhlu genç nesillerin yetişmesini şansa bırakmamız bence en büyük hatalarımızdan biriydi.

Tanzimat edebiyatı, Ferman'dan 20 yıl sonra başladı. Bu dönemde bir çok sanatçımız yetişti. Tanzimat'a uygun bir sanat yapılmaya çalışılsa da Divan edebiyatından kesin olarak kopamadıklarını belirtiyor Mehmet Akif İnan.

Kitabın sonuna doğru Mehmet Akif İnan bize eski edebiyatımızı anlatıyor. Eski edebiyatımız genellikle sözlü bir edebiyattır. İslâm öncesi şaman ve ozan gibi insanların çokça katkısı olmuştur. İslâmiyetten sonra medeniyetin asıl kaynağı İslâm olmuş buna bağlı olarak tasavvuf etkisi çokça görülmüş, edebiyatımızda belirleyici bir yer tutmuştur. İslâmiyet sonrası edebiyatımızı tam manasıyla anlayabilmek için İslam medeniyetine mensup olmak gerektiğini düşünüyorum.

Görülüyor ki yüzyıllardır fikir ve siyaset hayatımızın geçirdiği evreleri edebiyat ile öğrenebilmek mümkün. Bu bakımdan edebiyatın incelenmesi, sosyal hayatımızın tespit ve tanınması yönünden çok mühim diyebiliriz.

Edebiyat ve Medeniyet Üzerine bana göre düşünceden çok bilgi içeren bir kitaptı. Bu kitap sayesinde edebiyatımızın tarihi hakkında bir çok yeni bilgi öğrendim. Edebiyatla ilgilenen herkesin okuması gereken bir kitap olduğunu düşünüyorum.

Kaynakça:

(1)https://tr.wikipedia.org/wiki/Mehmet_Akif_Inan (29.12.2022)

İslam dünyası ve orta doğu furkan inak

İslam Dünyası ve Ortadoğu adlı kitap Mehmet Akif İnan tarafından yazılmıştır. İlk olarak size kitabın künyesinden bahsedeceğim: Benim elimdeki kitap 2016'nın Ocak ayında Eğitim-Bir-Sen Yayınları tarafından basılmıştır ve toplam 161 sayfadan oluşmaktadır. Kitabın ön kapağının en ortasında Mehmet Akif İnan'ın bir fotoğrafı bulunmaktadır ve kitabın kapağı mavi renktedir.

Mehmet Akif İnan 1940 yılında Urfa'da doğmuştur. Öğrenimine doğduğu şehirde başlamıştır. Liseyi, son sınıfta iken nakledildiği Maraş'ta tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne girmiştir. *Hilâl* dergisi ve yayınlarında müessese müdürlüğü (1961-1964), Türk Ocakları'nda önce müze ve kütüphane, ardından merkez müdürlüğü (1964-1969) görevlerinde bulunduğu için üniversite öğrenimi uzun sürmüştür. 1969-1972 yılları arasında Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'nda eğitim uzmanlığı yapmıştır. Fakülteyi bitirdikten sonra (1972) Uşak İmam-Hatip Lisesi, Gazi Eğitim Enstitüsü ve Ankara Fen Lisesi'nde edebiyat öğretmenini olarak çalış-

mıştır. 1992'de kurulan Eğitimciler Birliği Sendikası'nın genel başkanlığını yürütmüştür. 6 Ocak 2000'de Urfa'da vefat etmiş. Mehmet Akif İnan'ın yayımlanmış iki şiiri ve 9 adet deneme kitabı vardır.

İslam Dünyası ve Ortadoğu adlı dene-

me kitabında Takdim ve Ön Söz bölümü dahil toplam elli üç bölüm bulunmaktadır. Bu bölümlerin her birinin en sonunda bu yazıların yayınlandığı gazete ve yazılma tarihi bulunmaktadır. Mehmet Akif İnan adından da anlaşılacağı gibi bu kitapta İslam Dünyası'nı anlatmıştır. Genel olarak İslam devletlerinin birlik olmasını, Kudüs'ün Müslümanların eline geçmesi gerektiği gibi İslam devletleri için önemli olan bazı şeylerden bahsetmiştir. Ayrıca İslam Dünyası'nın tarihine de kısaca değinmiştir.

Kitapta çok sade ve anlaşılabilir bir dil kullanılmıştır. Ama kitap deneme şeklinde yazılmış olduğu ve bölümler çok basit anlatıldığı için okurken beni biraz sıktı. Buna rağmen bu kitap bana İslam'ın nasıl yayılması gerektiği ve İslam devletlerinin diğer devletlerle nasıl bir ilişki kurması ile ilgili çok fazla şey öğretti. Aslında bu kitap özellikle toplumsal konularda Müslümanlar için çok iyi bir rehber olabilir.

Sonuç olarak genel itibariyle "İslam Dünyası ve Ortadoğu" isimli kitap Müslümanlar için güzel ve tavsiye edilebileceğim bir kaynak olacaktır.

akif inan üzerine

furkan cihat anatoprak

Şairlerin şiirleri tıpkı travmalar gibi çocukluğundan izler taşır. Mehmet Akif İnan'ın şiirlerinde de bu durumun yansıdığını gayet güzel bir şekilde görebiliyoruz. Şiirlerinin pek çoğu tıpkı yakın arkadaşı Nuri Pakdil'in şiirleri antifiravunist ve antiemperyalist akımlarla yazılmıştır. Zaten Mehmet Akif İnan, çocukluk yıllarının Urfa'sına ilişkin şu bilgileri aktarmaktadır:

“Urfa, (...) oldukça içe kapalı, dolayısıyla hayli muhafazakâr bir kent olma özelliğinin bedelini, o tarihlerde, her gün ödüyordu. Gün geçmezdi ki birkaç Urfalının bir kıyafeti yüzünden başı derde girmesin. Polis ve jandarma, geleneksel mahallî kıyafetle dolaşan hemşerilerimizi; kadın, erkek ve çocuk demeden yoldan, mahalle aralarından toplayarak karakollara götürürdü. Ben çocukken, polisin sokak ortasında, Kılık-Kıyafet Kanunu'na aykırı gördükleri bu giysileri yırttığına çok tanık olmuşumdur. Halkın, özellikle köylü-

nün ödü kopardı polisten, jandarmadan. Milletin karnı açtı, iş sahaları yok denecek kadar azdı. Ama bu halktan şalvar, entari, çarşaf yerine; pantolon, ceket, şapka, manto giymesi isteniyordu. Okullarda din, ders olarak okutulmuyordu, yasaktı. Dinî yayınlar da yasaktı. Konu komşu çocuklarına gizli gizli Kur'an öğreten kadın-erkek birçok kişinin, evlerinin basılarak suç unsurlarıyla birlikte karakollara, mahkemelere taşınması, gündelik sıradan olaylardandı. Ezan bile Türkçe okunurdu minarelerde. Batılılaşma uğruna yapılıyordu.”

Bu sebeplerden dolayı Mehmet Akif İnan'ın şiirlerindeki tutumun ve üslubunun sert ve eleştirel olmasını yadırgamamız gerekiyor. Genel olarak şiirlerinde 11li hece ölçüsü kullanan İnan'ın en çok bilinen şiiri “Mescid'i Aksa” şiiridir. İlk defa gazeteci yazar Akif Emre tarafından Akıncılar Dergisi'nde yayınlanan şiir, kısa sürede ülke

çapında büyük beğeni toplamıştır. Ömer Karaoğlu'nun seslendirdiği Doğ Ey Güneş ezgisi gibi pek çok şiiri ezgi haline getirilmiştir.

Maraş'ta Cahit Zarifoğlu'nun da 7 Güzel Adam'da bahsettiği kendisiyle birlikte 7 kişilik bir arkadaş grubuyla tanışmıştır. Bu kişiler arasında kendisinin en iyi arkadaşı olan Nuri Pakdil'e bakınca ikisinin de Kudüs sevdalısı olduğunu anlamamak elde değil.

Mehmet Akif İnan aynı şekilde Türkiye'deki 2 önemli sendikanın kurucusudur. Birisi “Çaresizseniz çare sizsiniz!” sloganına sahip Memur-Sendir. Diğeri ise Eğitim Bir Sendikasıdır.

Eğitim Bir Sendikası, Memur Sendikası ve diğer kurum ve kuruluşlar her yıl ocak ayında Mehmet Akif İnan'ı anmak, toplantı ve programları düzenlemektedir. Biz de bu kişilerden biri olduğumuz için kendimizi şanslı görmeliyiz.

sahip çıkamadığımız adetler

yusuf sezgin

Türk toplumunda eskiden çok değerli adetlerimiz bulunuyordu. Bunların bir kısmı halen süregelse de birçoğu kaybolmuş ya da kaybolmaya yüz tutmuş durumdadır. Biz Türk toplumu olarak bu adetlerimize sahip çıkmamız gerekirken birçoğunu kaybettik ya da başka düşüncelerin etkisinde kaldığı için bu adetlerimizi değiştirdik.

Türkiye'deki güzel geleneklerden birkaç örnek verecek olursak: Eskiden cenazelerde cenazesi olan ailenin evinde bir hafta veya 10 gün boyunca yemek pişmez o evde kimse yemek yapmaya yeltenmezdi. Cenaze evinin yemekleri komşuları tarafından yapılır ve o yemekler cenaze evine getirildi. Şimdilere bu adetimiz maalesef değişti ve şöyle oldu: Cenaze sahibi cenazeye gelenlere pide, ayran vs. dağıtmak zorundaymış gibi bir hale geldi ve bu da cenaze ailesinin yükünü daha da artırdı. Zaten acıları olan aile cenaze masrafı gibi sorunların yanı sıra başka bir sorunla daha uğraşmak zorunda kaldı.

Bir başka örnek olarak şunu verelim: Eski zamanlarda bizim özellikle bayramlarda hatta özellikle Ramazan bayramlarında herkes aile büyüğünün evinde toplanır güzel bir sohbet havası eşliğinde yemekler yenir ve birbirini epeydir görmeyen kimseler hasret giderirdi. Bu adetimiz bazı yerlerde halen uygulanırsa da artık birçok yerde unutulmaya yüz tutmuş durumda. *

Bunlar veya bunlar gibi birçok geleneğimiz maalesef unutulmaya yüz tutmuş durumdadır. Bu adetler bizim birlik, beraberlik, komşuluk ve akrabalık ilişkisi gibi birçok güzel değerlerimizi dinç tutan, her geçen gün tazeleyen şeylerdi ama biz bunlara çoğunlukla sahip çıkamadık. Eğer bunları koruyabilseydik insanlar akrabalarına, komşularına veya arkadaşlarına daha da kenetlenebilirdi. Şimdilerde insanlar kendi evinin iki ev ötesindeki komşusunu hiç görmüyor hatta belki tanımıyor bile ama başta bahsettiğim adetimizi koruyabilirsek herkes komşusuyla güzel bir

ilişki kurabilir. Daha kendi akrabasını tanımayan, bilmeyen insanlar bile var. Eğer biz adetlerimizi korusaydık en azından bayramlardan bayramlara akrabalarımızı görebilirdik ve bu da bizim akrabalık ilişkimizi kaybetmemize engel olurdu.

Biz bu güzel değerlerimize sahip çıkamadığımız zaman boyunca bayramlardan, düğünlerden vs. tat alamayacağız. Çünkü kaybettiğimiz her adetimizin yerine bir başkası geçiyor ve bizim güzel adetimizin yerine geçen şey genellikle sosyal medya veya dizilerden, filmlerden türediği için çoğunlukla saçma oluyor ve bize ah o eski bayramlar, düğünler dedirtiyor ama biz bu adetlerimize sahip çıkamadığımız için böyle demeye müstahak oluyoruz.

*Aslında daha örnekler artırılabilir ama yazıyı çok uzatmamak adına bu kadarıyla iktifa ediyoruz.

“emrah dağ; güvendir, arkadaşdır, sırdaştır.”

ömer tuğra bayram, berat utkan yüksel, alperen erol

Abi her şeyden önce kendini tanıtır mısın?

Kardeşim ben aslen buralıyım, Kütahyalıyım. 35 yaşındayım. 18 yaşımdan beri profesyonel bir şekilde futbol oynuyorum. Bunların içinde 2 yıl Kütahyaspor var 6 yıl Tavşanlı Linyitspor, 4 yıl İnegölspor, bunların ardından sırasıyla Fatsa, Karacabey, Kırşehir, Kırşehir'in ardından Kütahya var.

Futbolcu olma sebebiniz nelerdir futbol ile ilk tanışman nasıl oldu?

Futbol ile ilk tanışmam futbol zaten neredeyse her gencin özendiği sevdiği bir spordur, ben de oynarken babamın arkadaşları görüyorlar. Bunu bir yere yazdıralım, diyorlar. O niyetle Telekom altyapısına giriyorum, ondan sonra yavaş yavaş ilerliyor. Altyapıda bizden yetenekli insanlar da vardı ama onlar okul var, hava soğuk gibi bahanelerden idmanlara gelmiyorlardı. Biz 2-3 kişi antrenmana gidiyorduk. Allah var biz hiç bırakmadık antrenmanları. O zamanlar biz de okul okuyoruz. Annem bana hep “Oku, ne yapacaksın futbolu?” derdi. Okul müdürleri annemleri çağırırdı, bu çocuk okula hiç gelmiyor diye. Yani futbolu hiç bırakmadım. Küçükken ayağımdan 2-3 kere ameliyat oldum. Doktor 1 sene oynamayacaksın, derdi. 5-6 ay geçirdi biz yavaş yavaş oynamaya başladık.

İlk kulübünüz neydi?

Dediğim gibi 10 yaşında Telekom alt yapısında başladım. 13 yaşında Kütahyaspor'a transfer oldum. Orada oynayarak A takıma kadar yükseldim yani benim ilk oynamış olduğum yer Kütahyaspor. Kütah-

ya, Amatör Lig'e indiğinde Tavşanlı Linyit'e transfer oldum.

Çocukluk dönemlerinde futbolla içli dışlı mıydınız?

Dediğim gibi çocukken de futbol oynardım mahalle aralarında, okul maçlarında tabi ki çocukluk dönemlerimde futbolla ilgiliydim.

Kütahya'da nerede doğdunuz?

Kütahya Seydiköy'de doğdum. Sırasıyla Ziraat Mahallesi, Bahçelievler'de durdum. Şu an da Çamlıca'da oturuyorum.

Bilgisayarda futbol oyunları oynar mısınız?

Bilgisayar oyunlarında futbolu pek fazla oynamıyorum genellikle online savaş oyunu tarzı oyunlar oynarım call of duty gibi

Kariyerinizde Linyitspor ile 1. Lig tecrübeniz var.

O zamanlarda sizi isteyen büyük takımlar var mıydı?

Beni Samsunspor istemişti, onlar da 1. Lig'deydi, biz de 1. Lig'deydik. Hocaları beni her gün arıyordu ama o sıra bizim hocamız gitme, dedi. Çok büyük bir hata değildi ama Samsun'a gitmek isterdim.

Sizin oynamak istediğiniz bir kulüp var mı?

Tabi her insanın hayalidir Avrupa'ya gitmek; Fenerbahçe,

Galatasaray, Beşiktaş gibi kulüplerde oynamak. Galatasaray'da oynayıp Avrupa ya gitmek isterdim.

Avrupa da hangi kulüpte oynamak istersin?

Manchester diyelim.

Mavi mi, kırmızı mı?

Mavi taraf tabi ki.

Peki Emrah Dağ'ı bir cümleyle anlatmak istesen bu ne olurdu?

Emrah Dağ güvendir, arkadaşdır, sırdaştır hem saha içinde hem saha dışında eğlencelidir.

Peki futbol kariyerin boyunca çalışmak istediğin hoca kimdir?

Fatih (Terim) Hoca'yla çalışmak isterdim, diyelim.

20'li yaşlardaki Emrah Dağ ile konuşma şansınız olsa ona ne demek isterdin?

Tercihlerini her zaman doğru kullanmasını söyledim. Daha fazla antrenman yapıp daha iyi yerlerde oynamasını isterdim.

Kariyerinde yaşadığın en mutlu an veya en üzüldüğün an nedir?

En mutlu anım şampiyonluklarım olmuştu. En üzücü anım da 2 yıl önce Kütahyaspor ile son maçlarda verdiği şampiyonluk olmuştu. O kadar şampiyon oldum, küme düştüm hiç ağlamadım ama o sene maçtan sonra ağlamıştım.

Kütahya hakkında Kütahya dan topçu çıkmaz algısı var, bu konuda sizin düşünceleriniz nelerdir?

Kütahya'dan topçu çıkar çıkmasına ama eski heyecan yok. Eski heyecanı

alperen erol, berat utkan yüksel, emrah dağ, ömer tuğra bayram

kazandırmamız lazım ve ülkemizde tesisler yok. Bizim bile antrenman için 1 yerimiz var, bunu çözmemiz lazım.

Emrah Dağ emekliye ayrıldığında tekrar futbolun içinde görecek miyiz teknik ekipte?

Yani şu an öyle bir düşüncem yok. Halı saha açtım belki halı sahada küçük çocuklara eğitim vermek olabilir ama dediğim gibi şuan öyle bir düşüncem yok.

Takım kaptanı olmak nasıl bir his nasıl sorumluluk üstleniyorsunuz?

Takım kaptanı olmak hem çok güzel hem çok zor. Hele bir de bulunduğun şehirde yapmak çok zor çünkü hem kulübü idare ediyorsun hem dışardan gelen futbolcu arkadaşlarımızı idare ediyorsun yani her zaman ara bulucu olman lazım, en ufak sıkıntıda senin müdahale etmen lazım. Hem çok güzel hem çok zor, Hem de üzerinde bir yük oluyor.

Bu zamana kadar anlaştığınız en iyi ve en kötü hoca kimdi?

Bu zamana kadar çoğu hocayla iyi anlaştım ama bir hoca futbol dışı meseleleri olaya katınca onunla tartışmak zorunda kalmıştım.

Emrah dağ futbolcu olmasaydı ne olurdu?

Hiç düşünmedim diyebilirim, aklımda sadece futbolculuk vardı. Yani o kadar çok istedim ki Allah nasip etti. Futbolcu olmasam ne olurdu bilmiyorum.

Kariyerinde keşke yapmasaydım

dediğin bir şey var mı?

Dediğim gibi bazen futbolda tercih hataları yaptım. Keşke şu kulüplere gitseydim dediğim anlar oldu.

Kariyerinde gördüğün en yetenekli futbolcu kimdi?

Bu soruya tereddütsüz Mehmet Besler diyebilirim.

Hayatınızda bir dönüm noktası oldu mu?

Aslında hayatımda bir dönüm noktası olmadı. Beni oradan alıp buraya götüren hayatım her zaman sabit bir şekilde devam etti.

Emrah Dağın idolüm dediği örnek futbolcular var mıydı varsa kimdi?

O zamanlar Xavi Iniesta vardı, onları çok örnek alırdım. Messi veya Ronaldo hayranı değildim pozisyonum gereği.

Kariyerin de unutamadığın maç hangisiydi?

2 yıl önceki son maç İskenderun maçı diyebilirim.

Kütahya taraftarı hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Kütahya taraftarı başarıya aç bir taraftar. Her maç galibiyet ve şampiyonluk istiyor. Biz de onları en iyi yerde temsil etmek istiyoruz.

Futbol kariyerin boyunca şu kupayı istiyorum dediğin kupa hangisiydi?

Şu anki hayalim bu ligdeki kupayı alıp vazoda taraftarlarımızın karşısında kal-

dırmak istiyorum.

Halı saha açma fikri nereden geldi?

Futbolun sonlarına doğru geldim. İnsanın futboldan sonra da geçinmesi lazım. Dediğim gibi ben futboldan başka bir işten anlamam, o yüzden bu halı sahayı açtım.

Futbolda ki torpil olayları hakkında ne düşünüyorsun?

Futbolda yaş ve kontenjanın kalkmasını düşünüyorum hak edenin oynaması lazım.

Kütahyaspor'da sana göre en yetenekli futbolcu kim?

Bence Muhammed Enes Gök

Peki Enes Nalbantoğlu hakkında diyeceklerin? Geçen senenin iyilerindendi?

Enes Nalbantoğlu oynarsa size tek başına maç kazandırabilir, o derecede yetenekli bir futbolcu. Şu an bizimle olmasını çok isterdim yani ara transfer döneminde bize katılsa çok mutlu olurum.

Peki gitmesine üzüldüğün futbolcular kimdi?

Dediğim gibi Enes Nalbantoğlu, Muhammed Arslantaş, Tuncay Fındıkçı İbrahim Konuksever.

çizer mehmet ali coşkun:

okumak ve yazmak bir ikili değildir; okuma yazma ve çizme bir üçlüdür.

hazırlayan: tahsin şentürk

Kimsin?

İsmim Mehmet Ali, Şehit Selim Cansız AİHL'den 2021 yılında mezun oldum. Şu an Boğaziçi Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyuyorum. Hepinizin bildiği gibi çizmekle uğraşıyorum.

Kendini amatör bir profesyonel mi yoksa profesyonel bir amatör çizer olarak mı değerlendiriyorsun?

Kendimi amatör bir profesyonel olarak tanımlıyorum. Çizim dersleri veya kursları vs. almadım. Deneme yanılma yaparak, profesyonel bir yardım almadan başka çizerleri ve çizimlerini örnek alarak onları yorumlayarak bu işe profesyonellik kazandım. Umarım ki kendimi ileride amatör profesyonellikten çıkarıp sanatçı olabilirim.

Nasıl, ne zaman ve neden çizmeye başladın?

Aslında çocukluğumdan beri sürekli bir şeyler çizerdim. Zevk alıyordum ama hiç bunu profesyonel bir hale getirmeyi düşünmemiştim. Ortaokulda "doodle" denen şey çok hoşuma gitmişti, ders kitaplarına defterlerime yapıyordum. Arkadaşlarıma çizdiğim de oluyordu. Arkadaşlarım arasında sosyal prestijim oluyordu ve hoşuma gidiyordu daha sonra karikatüre merak saldım ve resim öğretmenimin yönlendirmesiyle birçok yarışmaya katıldım. Her katıldığımda mutlaka ilk üçe giriyordum. Ödüller sayesinde de daha çok şevke geliyordum. Liseye geçince yarışmalara katılmayı bıraktım ama hâlâ hobi olarak yapıyordum. 11. sınıfta çıkartmaya başladığımız fanzin sayesinde yeniden seri üretmeye başladım. Orda kapak çizimleri ve karikatürler yaptım daha sonra fanzine çizgi roman bölümü eklemeye karar verdik, orda çizim benim için bir profesyonel uğraş olmaya başladı ve çizimlerin üzerine daha çok yoğunlaştım. Kendi çizim

tarzımı oluşturmaya çalıştım, çizgi roman senaryoları yazdım. Daha sonra kağıda döküp insanlara göstermek istediğim şeyleri çizimle gösterme kararı aldım. Öğretmenlerim sayesinde bazı yayınevleriyle görüştim ve işin sonunda bir kitap çıkarttım şimdiyse 2. kitabın çizimlerini yapıyorum, bir yandan da 3. kitabın senaryosunu oluşturuyorum.

Edebiyatla çizimin nasıl bir ilişkisi var ?

Okumak ve yazmak bir ikili değildir. Okuma yazma ve çizme bir üçlüdür. İnsan okumalı, hayal etmeli sonra yazmalı ve çizmeli daha sonra da yazılan ve çizilenleri yeniden okumalıdır çünkü bu üçlü sürekli birbirini tamamlayarak ilerler. Çoğu insan herhangi bir tabloyu veya bir heykeli veya bir filmi yorumlayamaz. Bırakın görsel sanatları önündeki sayfaları bile anlamaktan acizdirler çünkü onlar bu üç şeyi bir arada, üstüne kata kata öğrenmedi. Bir insan herhangi bir tabloya bakınca bir

şeyler düşünemiyorsa bir şeyler hissedemiyorsa daha önce okuduğu bildiği şeylerle onu bağdaştıramıyor, ortak bir paydada eritemiyorsa hayatı yarım yaşıyordur. Edebiyat ve çizgi her zaman iç içeydi. Bunlar birbirlerinden ayrılmazlar. Bir yazar eserlerinde görsel sanatlardan faydalanabilir, bir tabloya şiirler yazabilir, bir ressam da bir dizeye veya şaire ithafen tablolar yapabilir, her sanat dalı gerek işitsel gerek görsel birbirlerine paraleldir.

Okumak hayatının neresinde?

Okumak hayatın her alanında var olan bir şeydir fakat okumak bize her zaman yanlış öğretilen veya bizim görmezden geldiğimiz bir şeydir. Okumak tanımını klasik anlamından çıkartmamız lazım öncelikle. Okumak demek anlamak veya anlamlandırmak demektir. Az önce dediğim okuma yazma ve çizme üçlüsü göz önüne alınırsa anlamlandırma ve anlama çabası hayatımızın her alanında var olan bir şey; insan ilişkilerinde, konuşmalarımızda, kendi içimizde. Sürekli bir şeyleri düşünüyor, sorular soruyoruz, bir arayış içindeyiz ve bu uğraşı, klasik anlamında kullanarak söylüyorum, "okuma"dan yapamayız.

Kitap listesi?

Felsefe kitapları okumayı sevenlere; Ali Şeriati, Kendisi Olmayan İnsan ve Anne Baba Biz Suçluyuz. Dana Arnold, Sanat Hakkında Kısa Bir Kitap. E. M. Cioran, Çürümenin Kitabı ve Zamana Düşüş. Son olarak da Rene Guenon, Modern Dünyanın Bunalımı kitaplarını öneririm.

Roman okumak isteyenlere; H.G. Wells, Dünyaların Savaşı. Louis-Ferdinand Celine, Gecenin Sonuna Yolculuk. Thomas Bernhard, Yürümek - Evet kitaplarını öneririm. Çizgi roman ve manga sevenlere; Sıradan Zaferler, Kana Diz Kana, Maus, Persepolis, Uzumaki (manga), Alita (manga)

Akira (manga) kitaplarını öneririm.

En beğendiğin çizerler?

Çok seçici ve mükemmeliyetçi bir insanım, beğendiğim bir sürü çizer olsa da kendime idol olarak belirlediğim bir avuç insan vardır. O kişilerin başında Galip Tekin geliyor. Çizimle bu derece haşır neşir olmamı sağlayan kişidir kendisi. Ayrıca çizim tarzı olarak da kendime örnek aldığım iki kişiden biridir. Galip Tekin hem çizimleri hem de hikayeleriyle olsun Türkiye’de dünya standartlarının üstüne çıkabilmiş sayılı insanlardandır. İkinci sırada ise Katsuhiko Otomo geliyor. Kendisi ünlü Akira mangasının yaratıcısı. Çizimleri o kadar kusursuz ki kendisi benim gözümde Kentaro Miura ile birlikte dünyanın en iyi çizeridir. Kentaro Miura da ünlü Berserk mangasının çizeri ve çizim tarzı olarak kendime örnek aldığım ikinci kişi. Üçüncü olarak da Junji Ito derim. Hem hikayeleri hem de hikayeyi anlatış şekliyle çok özgün birisidir bana göre.

Manga ve anime hakkında düşüncelerin?

Ben bilhassa son on beş yirmi yılda çıkan manga ve animeleri beğenmiyorum. Çoğunu okumadım ve izlemedim. Ne okumayı ne de izlemeyi düşünüyorum çünkü artık anime ve manga kültürünü öyle bir hale getirdiler ki tamamının içi boş. Ne doğru dürüst bir kurgu ne de karakter gelişimi var. Tamamen görsellik üzerine kurulu ve birbirinin tekrarı hepsi. Ama özellikle 80 sonları ve 90’larda çıkan animelere ve mangalara hayranım. O kadar özgün, orijinal ve başarılı şeyler var ki onların çoğu anime ve manga Holywood’un temelini attı. Mesela Inception, Black Swan, Matrix vs. bunların hepsi 80 ve 90’lardaki animelerden ve mangalardan esinlenmiş filmler, hem konu hem de perspektif kullanımları olarak. Bir çizer olarak, hem karakter ve hikaye oluşturma konusunda hem de çizim referansı alma konusunda, bu anime ve mangaları kendime örnek alıyorum. Eskiden insanların anlatacak şeyleri vardı fikrinsel anlamda, bir şeylerden mustarıptiler şimdiyse tamamı tüketim virüsünün bir eseri.

Çizer olmanın dışında hangi türlerle ilgilisin?

Çizer olmanın veya çizmenin dışında edebiyata, felsefeye ve sinemaya büyük ölçüde meraklıyım. İleride kısa filmler yapmayı düşünüyorum, ara sıra o senaryoları çizgi romana dönüştürdü-

ğüm oluyor. Az önce de dediğim gibi okuma yazma ve çizme birbirini tamamlayan şeylerdir. En başta sinemaya merak duymamı ve filmler izlememi sağlayan şey de bu birbirini tamamlama olayıydı. Perspektif kullanımları, anatomi için referanslar ve sahnelemeler için filmler izlemeye başladım. Hoşuma giden, işime yarar bulduğum yerleri, örneğin kuşbakışı bir şehir görünümü, patlama sahneleri vs. durdurup daha sonra çizimlerimde kullanıyordum. Özgün bir hikaye oluşturabilmek için hem çok okudum hem çok izledim. Bunlar bir süre sonra artık hobi olmaktan çıktılar benim için bir uğraşa ve tutkuya dönüştüler. Edebiyatı, sinemayı sanat tarihini ve çizmeyi de birçok farklı felsefeye birleştirince ortaya çok müthiş bir bilgi havuzu çıktı benim için. Ek olarak müziğe de ilgim var. İlk fırsatta bir enstrüman çalmayı öğrenip kendi çapımda besteler oluşturmak istiyorum.

Kitabının macerasını kısaca anlatır mısın?

Kavaklıközü Hanında Bir Vaka kitabının çok uzun bir macerası var aslında. Fanzinde amatör çizimler yapıyordum, daha sonra bir öğretmenim sayesinde yayınevlerine ulaştık. Kenan Hulusi’nin hikayelerini çizgi roman yapmaya karar verdik. Başlarda 3 hikaye çizmeye karar vermiştik. Ben ise çizgi roman çizmeye yeni başladığım için henüz işin inceliklerini çok bilmiyordum. Üç hikaye bitmişti ama hepsini yeniden çizmeye karar verdim çünkü içime sinmeyen, kötü bulduğum yerleri vardı. Daha sonra kitabın çok kısa kısa olduğunu ve ekleme yapmamız gerektiğini düşündük. Birer birer hikayeler ekledik. En sonunda ise Kenan Hulusi’nin yazmış olduğu ama benim çizmediğim diğer hikayelerine birer illüstrasyon yaptım. Tüm hikayeyi çizmek yerine bir illüstrasyonla ana hikayedeki vurucu cümleleri veya paragrafları alıp

kitaba ekledik. Bir ayda bitiririm dediğim kitap 2 yılda çıkabildi. O kitaptaki çizimler benim 11 ve 12. Sınıfta yaptığım çizimler aslında. İlk başladığım sıralar daha koronavirüs yeni çıkmıştı. Sokağa çıkma yasaklarının başladığı zamanlardı. Çizme işleri bitince çizimleri dijitalle aktardık, kağıt boyutunu büyüttük, diyalogları düzenledik vs. Geçen haftalarda ise ilk baskısını yaptık.

Son söz: senin boşalttığın sıraları işgal etmekte olan kardeşlerine hangi tavsiyelerde bulunursun?

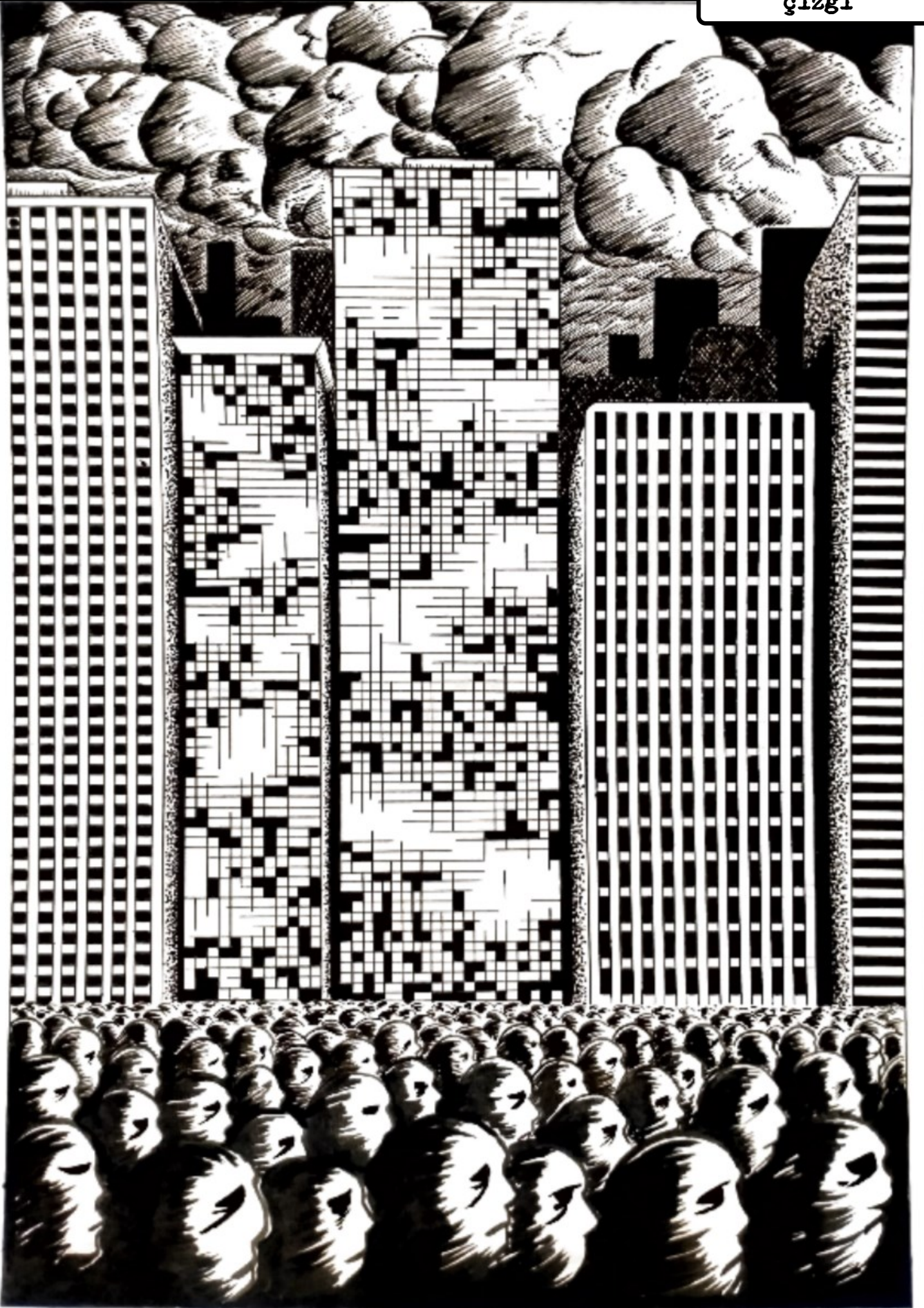
Deneyimleyebildikleri kadar çok şey deneyimlemelerini tavsiye ederim ilk olarak. Bizler deneyimleyebildiğimiz şeyler kadarını bilebiliriz, onun dışındaki her muğlak ve belirsizdir, gerek okuyarak gerek izleyerek gerek çizerek gerek yazarak veya gezerek konuşarak tartışarak dinleyerek düşünerek deneyimleyebildikleri kadar çok şey deneyimlesinler. Ne kadar çok şey yaşamak demek o kadar çok bilgi birikimi demek, yapılan her şey bir öncekinin üstüne koymaktır aslında.

Daha sonrasında ise ertelememelerini tavsiye ederim. Her neyi erteliyorlarsa ertelemeyi bıraksınlar ve hemen o şeyi yapmaya başlasınlar. İleride o şey için zaman veya cesaret bulamayabilirler. Bulsalar bile bu sefer zaman çok geç olacak.

Daha sonra cesur olmalarını tavsiye ederim. Monotonluğun dışında yaptığınız her şey için tabii ki dışlanabilir, hor görülebilirsiniz. Bunlar size incitebilir ama her şeye rağmen cesur olmalısınız. Kendinizin arkasında durmalısınız. Bu cesaret için de kendinize zaman tanımalısınız bence. İstedığınız her şey bir günde olmuyor veya siz bir günde bambaşka bir insana dönüşmüyorsunuz.

Bunların hepsi bir süreç ve sürekli devam etmekte. Zaman ve mekanlar içinde elinizdekilerin en iyisini yapın, gelecekte geçmişe dair bir pişmanlığınız olmasın. O zaman ve mekanlar zamanla sizinle beraber değişecek.

Değişmekten korkmayın. Değişim sizi geliştiren tek şey çünkü

mehmet ali coşkun

01.12.21 Hellec

tarih, Kur'an-ı Kerim'in ışığıyla yazılmadan anlaşılamaz.

eray alkan

Yahudi, Hristiyan, İslam kaynakları Hz. İbrahim'in antik Babil'de doğduğu hususunda hemfikirlerdir. Bu bölge, yani Irak coğrafyası çok sayıda tanrı ve tanrıçaya ev sahipliği yapmıştı. Özellikle öne çıkanlar gök cisimleriydi. Her şehrin taptığı patron tanrısı vardı. Hilal ile sembolize edilen ay tanrısı Nanna ya ur ve Harran'a da tapılırdı.

Güneş ile temsil edilen Güneş tanrısı Şamaş'a, Larsa ve Sippar'a da tapılırdı. Tanrıça İştâr olarak kişiselleştirilen Venüs, sekiz köşeli bir yıldızla sembolize edilir ve Uruk'a da ibadet edilirdi. Mezopotamya mitolojisine göre bu 3 gök cismi, Güneş-Ay-Venüs bir astro triad üçlüsü oluşturuyordu. Son arkeolojik gelişmeler bu tanrılar arasında özel bir ilişkiyi tasvir etti. Önemli Mezopotamya yazıtları olan Ur Nammu Stel'i, Kral Meli Shipak'ın kudurusu, Nebekenezzer, Nabonidus Steli'nde astro üçlü birçok yerde geçmektedir. Bu eserlerin Mezopotamya'da yazıldığı kesin olarak bilindiği saptandığında, astro üçlünün Irak coğrafyasında önemli bir kült olduğunu anlaşılmaktadır.

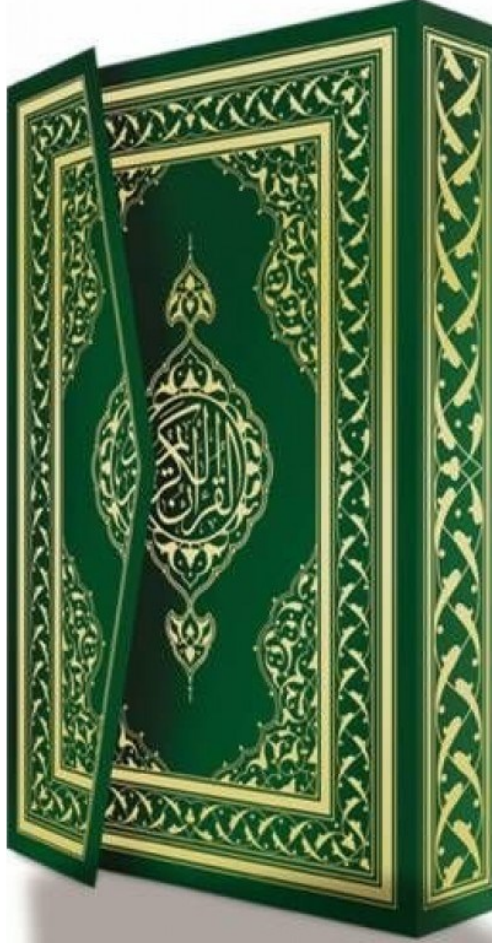
Şimdi ayetlere bakalım:

"Üzerine gece bastırınca bir yıldız gördü. İşte bu benim Rabbimdir dedi. Ancak o batınca: "Ben öyle batıp gidenleri sevmem" dedi

Ayı doğarken görünce:

"Bu mudur benim Rabbim?" dedi. O da batınca:

"Rabbim bana doğru yolu gösterme lütfunda bulunmazsa elbette hak yoldan uzaklaşan, başına buyruk yaşayan, dalâleti, bozuk düzeni, helâki tercih eden toplumdakilerden biri olurum" dedi. Sonra güneşin doğduğunu görünce: "Bu mu imiş benim Rabbim, bu hepsinden de büyük" diye haykırdı. Ama o da kaybolunca "Ey halkım! Ben sizin gibi, Allah'tan başka şeylere ilahlık yakıştırmaktan uzağım."

Kuran'ın onların "güneş"e , "ay" a ve üçüncü bir puta tapınmalarına dikkatinizi çektiğini görebilirsiniz. 3.put hakkında verilen ayrıntılara dikkat edelim: "Üzerine gece bastırınca bir yıldız gördü. İşte bu benim Rabbimdir, dedi. Ancak o batınca: "Ben öyle batıp gidenleri sevmem" dedi.

Burada yıldız olarak çevrilen kelimenin Arapçası kevkeb'dir. Bir yıldız ve gezegene atıfta bulunmak için kullanılan kelimedir. Kur'an bu gök cisminin gecenin başlangıcında çok kısa süreliğine ortaya çıktığını ve tekrar kaybolduğunu söyler. 3.putun bu tarifi tanrıça İştâr'ın özellikleriyle örtüşmektedir. Tanrıça İştâr'ın isimlerinden biri akşam yıldızıydı, çünkü Venüs'ü temsil etmekteydi. Akşamları sadece kısa bir

süreliğine görülebilen bir gezegen olan Venüs'ü, Kuran'ın Hz. İbrahim'in kavminin putperestliği hakkında iddialarının doğru olduğunu görüyoruz.

Sonuç olarak şaşırtıcı bir şekilde antik Mezopotamya dinine ait bilgiler binlerce yıl boyunca kayboldu. 1. yüzyılda ölü bir dil haline geldi ve 19. yüzyıla kadar unutuldu. Ayrıca bu yazıların bulunduğu tabletler Ur Tapınağı'nın altından çıkarıldı.

Aynı şekilde Hz. Musa'nın zamanında Firavun'a, "Gök senin için ağlayacak, yer senin için titreyecek.." diye söylendiği çok net bir şekilde bilinmektedir. Peki nasıl bilindi? Bu da aynı şekilde MS 1.yüzyılda unutilan bir dil olmakla beraber Mısır'ın piramitlerinin içinden çıkarılan beton tabletlerdeki yazının çözülmesiyle anlaşılmıştır.

Peki Kur'an ne diyor bunun hakkında?

"Derken ne gök ağladı onlara, ne yer. Mühlet de verilmedi onlara "

İşte bunu diyor!

Aynı şekilde Kur'an-ı Kerim, Hz. Musa'nın zamanındaki Firavun'a, Firavun demekle birlikte, Hz. Yusuf zamanına Firavun demez; melik der. Neden mi? Çünkü Firavun orta krallık döneminden itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Aynı şekilde Firavun'un kullanıldığı işkence tekniği hakkında çapraz ifadesini kullanır. Bu ise yeni ortaya çıkan Mısır hiyerogliflerinde rahatça görülmektedir.

Tekrardan diyoruz ki tarih Kur'an-ı Kerim'in ışığıyla yazılmadan anlaşılamaz.

"Bunlar sana vahyetmekte olduğumuz gayb haberlerindedir. Meryem'i kimin sorumluluğuna alacağını belirlemek için kalemlerini attıkları sırada sen yanlarında değildin. Aralarında tartıştıkları zaman da sen yanlarında değildin." (Ali İmran 44)

mehmet akif inan'dan
ahmet meşe'ye

EĞİTİM - BİR
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

Tunus Cad. 39/2, Kavaklıdere / ANKARA

Tel : 417 16 30 (3 Hx1)

Fax : _____

Gelen

18 / 5 / 1992

Sayı :

Konu :

Sayın Ahmet Meşe

14.2.1992 tarihinde Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim-Bir)ni kurmuş bulunuyoruz.

Çevremizde sendikamızın İl ve İlçe Şubelerinin kurulması için yardımlarınızı ve gelişmelerden bizi haberdar kılmanızı rica ediyoruz.

Başarı dileklerimizle birlikte saygılar sunarız.

M. Akif Inan

M. Akif Inan
Eğitim-Bir Genel Bşk.

Ek :

1- Tüzük

2- Örnek üye kayıt fişi

başköşe konuşmaları
ocak 2023 programı

04 Ocak 2023

“başköşe'nin 1 yılı”

[ahmet meşe, tahsin şentürk, ahmet
sencer engin, ömer tuğra bayram, berat
utkan yüksel, yiğit hikmet bircan,
recep ayık]

11 Ocak 2023

“kütahya ve müzik üzerine”

[mustafa salün]
[sanatçı]

18 Ocak 2023

“şair, mütefekkir, mücahit:

mehmet akif inan”

[hıdır yıldırım]

[mehmet akif inan vakfı başkanı]

saat: 16.00 yer: kütüphane

ikram: çay, kahve, yerli ve millî kek

tebiih: ikindiye kaçırmayın

*4 Ocak 2023 tarihli konuşma, değerlendirme toplantısı şeklinde olacaktır. söz almak veya söz vermek isteyen herkes davetlidir.

*11 Ocak 2023 tarihli konuşma, sazlı sözlü tertip edilecektir; gönül ve kulak sahibi herkes davetlidir.

*ikramlar, programlara göre değişiklik gösterebilir.

kütüphanecilik kulübü değişiklik yapma hakkını saklı tutar.